

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

تدبیر ماه

نماندگی ولی فقیه در سپاه

دقت تأیید شرعی ضوابط و برنامه ها

نام نشریه:

تدبیر ماه

تنظیم و نشر:

نماینده‌گی ولی فقیه در سپاه
دفتر تأیید شرعی ضوابط و برنامه‌ها

نوبت چاپ:

اول

شماره:

(شهریور و مهر ۹۳) ۹۰

تاریخ چاپ:

آبان ۱۳۹۳

شمارگان:

۳۰۰۰

نسخه چاپ:

مرکز چاپ نمایندگی ولی فقیه

فهرست

موضوع	صفحه
مقدمه	۷
حدیث	۱۱
تدابیر تربیتی و معنوی	۱۵
تدابیر فرهنگی و هنری	۲۵
تدابیر مدیریتی	۳۱
تدابیر طرح و برنامه‌ای	۳۵
تدابیر سیاسی و اجتماعی	۳۷
تدابیر خدمت‌رسانی	۶۳
تدابیر بهداشت و سلامت	۶۷
تدابیر پژوهشی، تحقیقاتی	۶۹
تدابیر نیروی انسانی	۸۹
تدابیر برون مرزی	۹۱
سایر تدابیر	۱۲۵
پی‌نوشت‌ها	۱۴۲

معاونت تدابیر و قوانین دفتر تأیید شرعی

تلفن مستقیم: ۳۵۲۳۳۷۱۲

کوثر: ۳۳۹۳۹ و ۳۳۷۱۲

پایگاه داخلی: www.pasdar.org

بسمت کمالی

ضمن تسلیت شهادت حضرت سیدالشهداء علیه السلام
و یاران با وفای آن حضرت و گرامیداشت سیزدهم
آبان، سالروز تبعید حضرت امام خمینی قدس سره، روز
شهادی دانش آموز، روز تسخیر لانه جاسوسی
آمریکا و روز مبارزه با استکبار، نودمین شماره
نشریه «تدبیر ماه»، حاوی برگزیده رهنمودها و
تدابیر مقام معظم رهبری راهنمای در شهرپور و مهر
سال ۹۳ به شما فدائیان و رهیویان خط سرخ
عاشورا تقدیم می شود، و به مناسبت حکم و
موضوع، مقدمه این شماره به فرازی از بیانات
ارزشمند معظم له مزین می گردد.

بدین امید که با عنایات خاصه سید و سالار
شهیدان علیهم السلام و بهره مندی از رهنمودهای فرزند
صالح آن بزرگوار تداوم راه حضرتش سر لوحه
حرکت همه ما باشد، ان شاء الله.

* * *

جمع‌بندی نهضت حسینی علیه السلام این است که یک روز امام حسین علیه السلام در حالی که همه دنیا در زیر سیطره ظلمات ظلم و جور پوشیده و محکوم بود و هیچ‌کس جرأت نداشت حقیقت را بیان کند، ... قیام کرد. شما نگاه کنید، ببینید: ابن عباس با امام حسین علیه السلام نیامد. عبدالله بن جعفر با امام حسین علیه السلام نیامد.

عزیزان من! معنای این، چیست؟ این نشان نمی‌دهد که دنیا در چه وضعی بود؟ در چنین وضعیتی، امام حسین علیه السلام تک‌وتنها بود. البته چند ده نفری دور و بر آن حضرت ماندند؛ اما اگر نمی‌ماندند هم، آن حضرت می‌ایستاد. مگر غیر از این است؟! فرض کنیم شب عاشورا، وقتی حضرت فرمود که: من بی‌عتم را برداشتم؛ بروید! همه می‌رفتند. ابوالفضل و علی اکبر هم می‌رفتند و حضرت تنها می‌ماند. روز عاشورا چه می‌شد؟ حضرت برمی‌گشت! یا می‌ایستاد و می‌جنگید؟

در زمان ما، یک نفر پیدا شد که گفت: اگر من تنها بمانم و همه دنیا در مقابل من باشند، از راهم برنمی‌گردم. آن شخص، امام عَیِّنَ ما بود که عمل کرد و راست گفت: «صَدَّقُوا مَا عَاهَدُوا اللَّهَ عَلَيْهِ». (احزاب ۲۳)

لقلقه زبان را که خوب همه داریم. دیدید، یک انسان حسینی و عاشورایی چه کرد؟ خب! اگر همه ما عاشورایی باشیم، حرکت دنیا به سمت صلاح، سریع، و زمینه ظهور ولی مطلق حق، فراهم خواهد شد. (۱۳۷۴/۳/۳) بیانات در دیدار روحانیون و وعاظ، در آستانه ماه محرم)

والسّلام علیکم ورحمة الله وبرکاته

دفتر تأیید شرعی ضوابط و برنامه‌ها

حدیث

عَنْ الْبَاقِرِ عليه السلام:

قال لجابر: يَا جَابِرُ! أَيْكَتَفَى مِنْ ائْتَحَلَ التَّشِيعَ أَنْ يَقُولَ بِحُبِّنا أَهْلَ الْبَيْتِ فَوَاللَّهِ مَا شِيعْتُنَا إِلَّا مَنْ اتَّقَى اللَّهَ وَاطَّاعَهُ وَمَا كَانُوا يُعْرِفُونَ يَا جَابِرُ إِلَّا بِالتَّوَضُّعِ وَالتَّخَشُّعِ! [وَالْأَمَانَةِ وَكَثْرَةِ ذِكْرِ اللَّهِ وَالصَّوْمِ وَالصَّلَاةِ وَالْبِرِّ بِالْوَالِدَيْنِ وَالتَّعَاهُدِ لِلْجِيرَانِ مِنَ الْفُقَرَاءِ وَأَهْلِ الْمَسْكَنَةِ وَالْعَارِمِينَ وَالْأَيْتَامِ وَصِدْقِ الْحَدِيثِ وَتِلَاوَةِ الْقُرْآنِ وَكَفِّ الْأَلْسُنِ عَنِ النَّاسِ إِلَّا مِنْ خَيْرٍ وَكَانُوا أَمْنَاءَ عَشَائِرِهِمْ فِي الْأَشْيَاءِ].^۱

الشافى : صفحه ۵۰۳

۱_ امام باقر عليه السلام فرمود:

ای جابر! آیا کسی که ادعای تشیع و پیرو بودن می نماید، او را بس است که از محبت ما خانواده (اهل بیت) دم می زند؟! به خدا قسم شیعه ما نیست، جز آن که از خدا پروا کند و او را اطاعت نماید.

ای جابر! ایشان شناخته نشوند، جز با فروتنی و خشوع [و امانت و بسیاری یاد خدا و روزه و نماز و نیکی به پدر و مادر و مراعات همسایگان فقیر و مستمندان و قرضداران و یتیمان و راستی گفتار و تلاوت قرآن و بازداشتن زبان از مردم غیر از نیکی آنها و آنها امانت دار اقوام خویش هستند].

توضیح مقام معظم رهبری علیه السلام:

آیا کسانی که آیین تشیع را قبول کردند، به همین اکتفا می‌کنند که بگویند ما اهل بیت را دوست داریم، محب اهل بیت هستیم، آیا همین برای شیعه بودن کافی است؟ سوگند به خدا شیعه ما نیست، مگر آن کسی که تقوای الهی و طاعت الهی را پیشه کند، البته اعتقاد به امامت آن بزرگواران شرط اصلی است، لکن کافی نیست، سپس فرمود: شیعه را به این صورت می‌شناختند، لابد در زمان حضرت سجاد و حسنین علیهما السلام چنین وضعی بوده است، می‌فرماید: «مَا كَانُوا يُعْرِفُونَ» شیعه شناخته نمی‌شد مگر با این خصوصیات، یعنی در جامعه هرکس با این خصوصیات بود، مردم می‌گفتند: «هذا من شیعه اهل البیت»، به هم نشان می‌دادند، معرفی می‌کردند که این شیعه است، از رفتارشان پیداست، آن خصوصیت عبارت بود از:

۱- تواضع و تخشع، تخشع یعنی در مقابل پروردگار و در عبادتشان اهل خشوع بودند.

۲- «وَالْأَمَانَةُ»: در رفتارشان با دیگران مردمان

امینی بودند.

۳- «وَكَثْرَةُ ذِكْرِ اللَّهِ».

۴ - «وَالصَّوْمُ».

۵ - «وَالصَّلَاةُ».

۶ - «وَالْبِرُّ بِالْوَالِدَيْنِ».

۷ - «وَالْتَّعَاهُدُ لِلْجِيرَانِ مِنَ الْفُقَرَاءِ وَ أَهْلِ الْمَسْكَنَةِ

وَالْغَارِمِينَ وَالْأَيْتَامَ»، نسبت به رسیدگی به همسایگان و مستمندان متعهد بودند.

۸ - «وَصِدْقُ الْحَدِيثِ»، مردمان راستگویی بودند.

۹ - «وَتِلَاوَةُ الْقُرْآنِ»، با قرآن و تلاوت آن

مأنوس بودند.

۱۰ - «وَكَفَّ الْأَلْسُنَ عَنِ النَّاسِ إِلَّا مِنْ خَيْرٍ»،

زبان به آزار و غیبت این و آن باز نمی‌کردند، اگر در مورد کسی صحبت می‌کردند، به خیر او صحبت می‌کردند.

۱۱ - «وَكَانُوا أَمْنَاءَ عَشَائِرِهِمْ فِي الْأَشْيَاءِ»، در

همه چیز در بین عشیره و فامیل جزو امناء محسوب می‌شدند، شیعه با این صفات شناخته می‌شد، رفتار او این را نشان می‌داد، گرچه به زبان اظهار تشیع نکرده بود.

جلسه یک صد و نود درس خارج فقه ۸/۸/۸۶

تدابیر تربیتی و معنوی

- ارتقاء و تحکیم ارزش‌های معنوی و اخلاقی
- اهتمام به نقش تربیتی قرآن و اسلام
- تحکیم محبت به عترت و معرفت به ادعیه

ارتقاء و تحکیم ارزش‌های معنوی و اخلاقی

استفاده از برکات ماه ذی‌القعدة

ماه ذی‌القعدة است. مرحوم حاج میرزا جواد آقای ملکی رحمته‌الله می‌فرمایند: ماه ذی‌القعدة، ماه توبه است. ماه رجوع الی‌الله است. ماه مراقبت از خود برای اینکه مبدا خدای ناکرده با عمل خودمان، محاربه با خدای متعال و رسول خدا بکنیم. ایشان می‌فرمایند ذی‌القعدة که ماه نشستن از جنگ با دشمنان خدا است، به طریق اولی بایستی ماهی باشد که انسان مراقب باشد که مبدا دچار محاربه با خدای متعال بشود و این عمل معروف یکشنبه ذی‌القعدة را ایشان ذکر می‌کنند و تأکید می‌کنند، اصرار می‌کنند که این عمل را انجام بدهیم.

مرحوم حاج میرزا علی آقای قاضی رحمته‌الله در ورود ماه ذی‌القعدة یک مکتوبی، نامه‌ای دارند به

دوستانشان، به مریدانشان و شاگردانشان که در این کتابی که شرح حال ایشان است، درج شده است. مرحوم آقای قاضی به عربی اشعار برجسته‌ای دارند. به تعبیر مرحوم آقای طباطبایی: شاعر مفلق (شاعر برجسته و ماهر) [بودند]؛ ایشان طبق تشخیص مرحوم آقای طباطبایی رحمه الله شاعر برجسته‌ای بودند. یک قصیده خیلی شیوایی ایشان انشاء می‌کند که اوّل آن این است: «تنبّه فقد وافتکم الاشهر الحرم». این قصیده را ایشان مفصل [گفته‌اند]؛ و توصیه‌هایی دارند نسبت به شاگردانشان. فرصتی است برای ما، برای مردم که انشاءالله از برکات این ماه - که آغاز سه ماه متوالی حرام است - بهره ببریم. و البته ماه ذی‌القعدة، ماه حضرت ثامن‌الحجج علیه السلام هم هست که ولی نعمت همه - به‌خصوص ما ایرانی‌ها - هستند که از برکات مضجع ایشان و مرقد ایشان انشاءالله بهره ببریم، استفاده کنیم و انشاءالله خودمان را به ارزش‌های رضوی نزدیک کنیم.^۳

توفیق گزاردن حجّ کامل

دروود و سلامی از سرِ شوق و تکریم بر شما
 سعادت‌مندان که به دعوت قرآنی لَبَّیک گفته و به
 میهمانی خانهٔ خدا شتافته‌اید. نخستین سخن آن
 است که این نعمت بزرگ را قدر بدانید و با تأمل
 در ابعاد فردی و اجتماعی و روحی و بین‌المللی
 این فریضهٔ بی‌همتا، برای نزدیک شدن به
 هدف‌های آن تلاش کنید و از میزبان رحیم و
 قدیر، برای آن کمک بخواهید. اینجانب همدل و
 همزبان با شما از پروردگار غفور و منّان
 درخواست می‌کنم که نعمت خود را بر شما تمام
 کند و چون توفیق سفر حج عطا کرده است، توفیق
 گزاردن حجّ کامل نیز عطا فرماید و آنگاه با قبول
 کریمانهٔ خود، شما را با دست پُر و عافیت کامل
 روانهٔ دیار خود سازد؛ ان شاء الله.^۹

توجه به خدا موجب توفیق بیشتر در آینده

همه شما جوانان عزیز را توصیه می‌کنم به اینکه ارتباطتان را با خدای متعال تقویت کنید؛ هرچه می‌توانید! برنامه‌هایی هم که برای شما تنظیم می‌کند، باید در تقویت همین جهت باشد. دل‌های شما جوان‌ها، پاک است؛ هرچه این دل‌های پاک و نورانی با خدای متعال آشناتر باشد - با خدا حرف بزنید، از خدا بخواهید، به خدا پناه ببرید، با خدای متعال درد دل کنید، هرچه این حالت را بیشتر توانستید در خودتان به‌وجود بیاورید - بدانید توفیقات شما در آینده بیشتر خواهد بود. در همین آیه شریفه: «الَّذِينَ يُؤْمِنُونَ بِالْغَيْبِ وَيَقِيمُونَ الصَّلَاةَ وَ مِمَّا رَزَقْنَاهُمْ يُنْفِقُونَ»، (بقره ۳) قبل از این اتفاق، اقامه نماز است و نماز، مظهر ارتباط و اتصال با خداست.^{۱۶}

اهتمام به نقش تربیتی قرآن و اسلام

فرصت عظیم، حج برای دل‌های آگاه و هوشیار
مسئله حج، مسئله مهمی است؛ غیر از آنچه در
باب معنویات حج و آثار سازنده حج وجود دارد،
خود این سفر معنوی، یک فرصتی است مثل بقیه
فرصت‌های بزرگ. یک ملت، هوشیاری خود را
باید این‌جور اثبات کند که از فرصت‌ها به نحو
کامل استفاده کند و بهره‌مند شود. حج، یک
فرصت است. نظام اسلامی، جامعه اسلامی، مردم
مسلمان باید این فرصت را مغتنم بشمرند که برای
اصلاح امور دینی و معنوی آنها، برای روشن کردن
دل غافل همه ما، و توجه دادن بیشتر جامعه اسلامی
به الطاف الهی از یک‌سو، و برای اصلاح بسیاری
از امور مهمه امت اسلامی از سوی دیگر، این
فرصت می‌تواند مورد استفاده قرار بگیرد. از
معنویت حج باید استفاده کرد؛ جایگاه انس با
خدای متعال، ذکر خدای متعال، احساس حضور
در محضر الهی بیش از همیشه در مناسک حج
فراهم است. در حرمین شریفین، در منی، در

عرفات، در مشعر، در همین لبیک گفتن‌ها، در احرام بستن، اینکه انسان احساس می‌کند که دارد به دعوت الهی لبیک می‌گوید و پاسخ می‌دهد، خود یک فرصت عظیمی است برای دل‌های آگاه و هوشیار که رابطه خودشان را با خدای متعال مستحکم‌تر کنند. دل‌های خودمان را با خدا آشنا تر کنیم؛ این یک فرصت بسیار مهمی است.^۴

تحکیم محبت به عترت و معرفت به ادعیه

دوران امام هشتم علیه السلام برترین دوران‌ها

اگرچه در زندگی مبارک ائمه علیهم السلام در طول ۲۵۰ سال دوران امامت، نقاط برجسته و ممتاز زیاد است که هر کدام از اینها درخور آن است که مورد تحلیل و توجه و تفسیر و بازایی قرار بگیرد، ولی دوران امام هشتم علیه السلام یکی از برترین دوران‌ها در این زمینه است. شروع امامت امام هشتم علیه السلام در دوران سلطه قاهرانه هارون الرشید بود، بعد از شهادت مظلومانه موسی بن جعفر در زندان، و فشار عجیبی بر هر کسی که اندکی از خواسته‌های دستگاه حکومت سرپیچی می‌کرد، برقرار بود. در یک چنین موقعیتی امام هشتم علیه السلام به امامت رسیدند.

در روایت دارد که کسی از اصحاب گفت که: این جوان، این فرزند موسی بن جعفر. این مسئولیت را به عهده گرفته است. درحالی‌که: «وَسَيْفُ هَارُونَ يَقَطُرُ الدَّمَ»؛ (کافی، ج ۸، ص ۲۵۷) خون از شمشیر هارون می‌چکد. در یک چنین وضعیتی! این بزرگوار

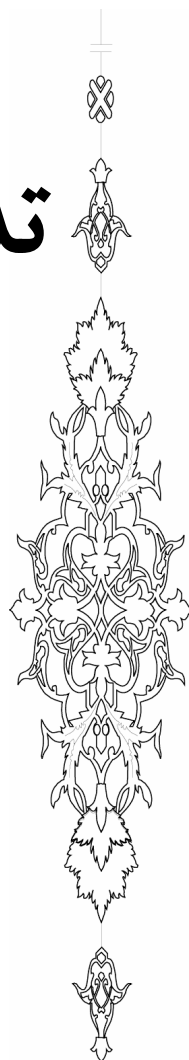
توانستند در همان شرایط دشوار، خطّ روشن سیره نبوی و معارف قرآنی و اسلامی را بین جامعه مسلمین توسعه بدهند و دل‌ها را به مکتب اهل بیت و به خاندان پیغمبر نزدیک کنند. تا نوبت می‌رسد به مأمون و ماجرای اصرار و فشار فراوان برای کشاندن آن بزرگوار از مدینه به مرو، به خراسان - آن‌روز مرو پایتخت حکومت عبّاسی بود؛ یعنی مرکز حکومت را از بغداد منتقل کرده بودند به مرو، که البته بعداً دوباره برگشت به بغداد - که مرکز سیاست عبّاسی بود. تفصیل خواسته‌های مأمون و دستگاه خلافت از اینکه انگیزه او از این دعوت و از این فشار و این اصرار و کشاندن امام هشتم چه بود، طولانی است؛ او یک محاسبه‌ای کرده بود که این محاسبه صرفاً سیاسی بود و برای تحکیم پایه‌های قدرت و به ضعف کشاندن حرکت معرفت اهل بیت علیهم‌السلام و کاری که این بزرگوارها می‌کردند، سیاست او این بود.

در مقابل این حرکت سیاسی و زیرکانه مأمون، امام هشتم علیه‌السلام یک برنامه مدبرانه الهی را طراحی

کردند و عمل کردند و پیش بردند که نه فقط خواسته‌های دستگاه خلافت برآورده نشد، بلکه درست به عکس، موجب رواج و گسترش فکر معارفی قرآنی و منتسب به اهل بیت در اقطار دنیای اسلام شد. یک حرکت عظیم، با توکل به خدای متعال، با تدبیر الهی، با آن نگاه نافذ و کوی، (دارنده مقام ولایت) امام هشتم علیه السلام توانستند این نقشه خصمانه دستگاه سیاسی قاهر و هتاک و ظالم را درست به عکس و در جهت منافع حق و حقیقت برگردانند. این یک فصل برجسته‌ای از تاریخ ائمه علیهم السلام است.^۴

تدابیر فرهنگی و هنری

• جهت‌گیری فعالیت‌های هنری و تبلیغی

• اطلاع‌رسانی و تبیین

جهت‌گیری فعالیت‌های هنری و تبلیغی

احیای نام آبرومندان نظام اسلامی

شاید بشود گفت: اولین گروهی که به ندای امام در نهضت پاسخ دادند، بازاریان متدین بودند ... و فضای کشور را در سال ۴۱ گرم کردند؛ و همچنین در طول این سال‌های متمادی همین‌جور بوده. ... تعداد اشخاص نام‌آور و برجسته، ... و بسیاری از اینها شناخته شده نیستند؛ این کنگره‌ای که شما دارید یقیناً کمک خواهد کرد به اینکه نام این آبرومندان نظام اسلامی و انقلاب اسلامی زنده بشود و احیا بشود؛ بسیار کار به‌جا و به‌موردی است.^۱

ضرورت سرمایه‌گذاری در رسانه‌های اثرگذار

بسیاری از سرمایه‌های گوناگون بین‌المللی صرف ایجاد رسانه‌های اثرگذار می‌شود، از قبیل ماهواره و اینترنت و موبایل و امثال اینها؛ دارند سرمایه‌های زیادی را صرف می‌کنند برای اینکه بر روی عقاید مردم و باورهای مردم اثر بگذارند و اینها را درواقع از حیطه نفوذ نظام اسلامی و ارزش‌های اسلامی خارج کنند؛ که البته پادزهر آن هم این است که ما بتوانیم در سطوح مختلف، نسبت به باورها طرح‌های تبیینی و اقناعی داشته باشیم؛ علمای ما، سازمان‌های فرهنگی ما، سازمان‌های تبلیغاتی ما، گویندگان ما، صدا و سیمای ما باید بتوانند این باورها را در ذهن مردم تثبیت کنند و تعمیق کنند که البته ارتباط مستقیم علما با مردم، یک عامل و عنصر بی‌بدیلی است؛ هیچ چیزی جای این را نمی‌گیرد، هیچ چیزی؛ حتی صدا و سیما که یک رسانه فراگیر است، نمی‌تواند جای ارتباط مستقیم علما و متفکرین دینی را با مردم بگیرد.^۳

اطلاع‌رسانی و تبیین

توانایی ایستادگی در مقابل زورگویی

با عزم راسخ و توکل بر خدا

تجربه هشت سال دفاع مقدس نشان داد که با وجود همه تنگناها و فشارها و نبود اعتبارات مالی و مشکلات فراوان، می‌توان با عزم راسخ و توکل بر خدا، در مقابل زورگویی و توقعات بی‌جای قدرت‌های جهانی ایستاد. ... دوران دفاع مقدس یک مسئله مهم و دارای ابعاد گوناگون^[است و] ... خاطرات و واقعیات و درس‌های هشت سال دفاع مقدس، یک فرهنگ‌سازی و جاری و سرچشمه‌ای است که اگر به‌درستی درک و فهم شود، قطعاً به‌سود ملت ایران و آینده کشور خواهد بود.^۷

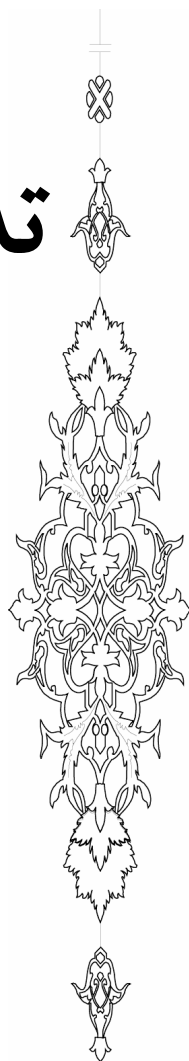
دفاع مقتدرانه ملت ایران

و دستاوردهای عظیم دفاع مقدس

به واسطه ایستادگی ملت ایران در هشت سال دفاع مقدس، بسیاری از شخصیت‌های اثرگذار و ذهن‌های فعال در کشورهای اسلامی و غیراسلامی، به دفاع مقتدرانه با دست خالی، اعتقاد راسخ پیدا کردند. ... هزینه‌های جنگ تحمیلی به‌ویژه شهدای گرانقدری، تقدیم انقلاب اسلامی شد، ... با وجود آنکه هزینه‌های مادی و معنوی جنگ تحمیلی بالا بود، اما دستاوردهای ملت ایران در هشت سال دفاع مقدس، در مقابل هزینه‌ها، بسیار عظیم است. ... همه فرماندهان و رزمندگان دفاع مقدس، به ثبت خاطرات و واقعیات این دوران [اقدام کنند و] ... به لطف خداوند آثاری هم که تا به امروز از هشت سال دفاع مقدس منتشر شده است، آثار خوبی است.^۷

تدابیر مدیریتی

- نقد و پاسخگویی
- فرهنگ کار و عمل به تکلیف

نقد و پاسخگویی

ضرورت وحدت و همدلی

در حمایت و کمک به دولت

مسئله وحدت و همدلی در کشور بسیار مهم است. اختلاف سلیقه در زمینه‌های سیاسی - در زمینه‌های سیاسی خُرد و کلان - وجود دارد، اما این اختلاف‌ها نباید وحدت کشور را و همدلی کشور را از بین ببرد. همه بایستی با هم باشند! یکی از نقاط مهم این است که از مسئولان هم همه باید حمایت کنند. حمایت منافات ندارد با اینکه شما یک ایرادی هم به فلان مسئول، یا دولت، یا قوه قضائیه، یا مجلس داشته باشید، اما حمایت باید به‌هر حال انجام بگیرد. ... من یادم می‌آید،

گاهی خدمت امام افرادی می‌آمدند از دولت و از بعضی از نواقص و مانند اینها گلایه می‌کردند که مثلاً فلان‌جا این کار انجام گرفته؛ امام در جواب اینها می‌گفتند: آقا! اداره کشور کار سختی است!

واقع قضیه هم همین است: مدیریت دستگاه‌ها، کار سختی است. یک نفری ممکن است از جهت فکری، از جهت عملی، از جهت سلامت رفتاری، هیچ عیب و نقصی هم نداشته باشد، اما دستگاهی که زیر نظر اوست، مشکلاتی پیدا بکند. این پیش می‌آید. یعنی واقعاً فراگیری و شمول همه اطراف و جوانب قضایا، کار آسانی نیست؛ پیش می‌آید دیگر! حالا مشکلاتی هم هست. البته کسی با انتقاد کردن مخالف نیست - ایراد کردن، انتقاد کردن، نقاط ضعف برنامه‌ها و سیاست‌های اجرایی را مطرح کردن؛ کسی منکر اینها نیست - اما اینها نباید به معنای تخریب و ایستادگی در مقابل تلاش و امثال اینها باشد. حمایت و کمک به دولت و دستگاه‌های اجرایی و عملیاتی را، همه بایستی وظیفه خودمان بدانیم که ان شاء الله انجام بگیرد.^۳

فرهنگ کار و عمل به تکلیف

گزارش دقیق عملکرد به مردم

باید همه ما به عنوان مسئولان نظام همواره جهت گیری و روحیه انقلابی را حفظ کنیم و هدف نیز کسب رضای الهی باشد. ... گزارش عملکرد دولت [یازدهم] باید به افکار عمومی ارائه شود تا مردم ضمن اطلاع از اقدامات انجام گرفته، از کارها و برنامه های آینده نیز مطلع شوند. ... ارائه گزارش عملکرد، موجب امیدواری مردم به آینده خواهد شد. البته باید دقت شود که در این گزارش ها، آمارها دقیق و به دور از اغراق باشند. ... یکی از برکات تغییر دولت ها و روی کار آمدن دولت ها با شعارهای جدید، ایجاد امید در مردم است، ... باید این امید را در مردم حفظ و تقویت کرد که یکی از راه های تقویت آن، اطلاع افکار عمومی از کارهای انجام گرفته، است. ... البته امید مردم فقط با ارائه گزارش، تقویت نخواهد شد بلکه مردم به دنبال عمل، و نتیجه عملی، صحبت ها هستند.^۲

تدابیر طرح و برنامه‌ای

• تصمیمات راهبردی

تصمیمات راهبردی

عناصر کلیدی تقویت کشور

سه موضوع در تقویت کشور بسیار نقش دارد: یکی مسئله علم و فناوری است، یکی مسئله اقتصاد است، یکی مسئله فرهنگ است. در این سه بخش، ما باید سرمایه‌گذاری کنیم؛ اینها عناصر کلیدی‌اند. دولت‌های ما، مسئولین ما، مؤثرین و متنفذین ما، در هر سه قسمت بایستی فعال بشوند و کار بکنند.^۳

تدابیر سیاسی و اجتماعی

- دشمن شناسی و شناخت شیوه‌های دشمن
- افزایش بصیرت، قدرت تحلیل و هدایت سیاسی
- حفظ وحدت و تقویت همگرایی و انسجام
- اقتدار ملی
- حضور در صحنه‌ها و عرصه‌های اجتماعی

دشمن‌شناسی و شناخت شیوه‌های دشمن

ایجاد اختلاف

مهم‌ترین شگرد دشمنان امت اسلامی

امروز یکی از مهم‌ترین شگردهای دشمنان امت اسلامی، ایجاد اختلاف است؛ اختلاف ایجاد می‌کنند. اگر قبول کند کسی که حرکت اسلامی و بیداری اسلامی، منافع قدرت‌های بزرگ را تهدید می‌کند، قهراً می‌تواند بفهمد که قدرت‌های بزرگ همه تلاش خودشان را متمرکز می‌کنند برای اینکه

میان مسلمان‌ها اختلاف ایجاد کنند، آنها را به هم سرگرم کنند، آنها را به هم مشغول کنند، فرصت فکر کردن به آنها ندهند. این کاری است که الآن دارند با شدّت و حدّت انجام می‌دهند؛ عوامل اختلاف بین فرقه‌های اسلامی را - بین سنی و شیعه را به‌طور خاص - هرچه می‌توانند در اطراف دنیای اسلام تحریک می‌کنند؛ دل‌ها را به هم پُر از کینه کنند و پُر از سوءظن کنند، این کاری است که دست‌های استعمار دارد انجام می‌دهد؛ متأسفانه کسانی هم از درون خود ما، از میان خود ما مسلمانان - چه سنی‌مان، چه شیعه‌مان - به آنها کمک می‌کنند؛ غافل! غفلت دارند از اینکه آنچه انجام می‌دهند در زمینه ایجاد کینه و ایجاد دشمنی و تظاهر به مخالفت و خصومت، این در خدمت منافع قدرت‌های بزرگ است. نمی‌فهمند! هرچه می‌توانید در حج کاری کنید که این عدم تفاهم، این کینه‌ورزی مصنوعی که دشمنان اسلام و امت اسلامی دارند تزریق می‌کنند در میان امت اسلامی، این را کم کنید؛ این را تخفیف بدهید.^۴

حج،

بهترین فرصت برای ابطال دروغ‌پردازی‌ها

امروز مصلحت بزرگ دنیای اسلام در این است که برادران مسلمان، دلشان با یکدیگر صاف باشد؛ مشترکات دارند؛ این همه مشترکات بین مسلمان‌ها هست؛ دشمن می‌خواهد همین مشترکات را نفی کند. امروز در مناطقی از دنیای اسلام، علیه شیعه تبلیغاتی می‌شود که متوجه به این است که همین مشترکات را بردارد؛ تبلیغ می‌کنند که شیعه نسبت به قرآن، نظری دارد غیر از نظر مسلمانان؛ نسبت به پیغمبر، نظری دارد غیر از نظر مسلمانان؛ تبلیغ دارند می‌کنند، برای این کار دارند پول خرج می‌کنند؛ تهمت می‌بندند به برادران مسلمان خودشان؛ به نفع دستگاه‌های استکباری، به نفع آمریکا، به نفع صهیونیسم، به نفع دشمنان امت اسلامی. هرچه می‌توانید کاری کنید که این عدم تفاهم‌ها، این سوءظن‌ها، این دروغ‌پردازی‌ها باطل بشود. اجتماع مسلمانان در حج، یک فرصت بزرگ است؛ این فرصت را نباید از دست داد؛ از این

فرصت بهترین استفاده‌ای که می‌شود کرد، همدل کردن مسلمانان با یکدیگر است؛ در اجتماعات، همه‌باهم شرکت کنند؛ در مراسم معنوی، عبادی، نماز، همه‌باهم شرکت کنند؛ همه‌باهم به خدای متعال سجده کنند؛ در مقابل خانه خدا، خدا را عبادت بکنند. حربۀ دشمن را از دست دشمن بگیرید. امروز شما می‌بینید «تکفیر»، یک عاملی برای دشمنان اسلام و دشمنان امت اسلامی است؛ نه فقط شیعه، [بلکه] اهل سنت را هم تکفیر می‌کنند؛ اهل سنت را هم، مسجدشان را، نمازشان را منفجر می‌کنند به نفع رژیم صهیونیستی، برای اینکه مردم را و مسلمان‌ها را به هم مشغول کنند تا غافل بشوند از مسئله مهم فلسطین و از حضور دشمن در دل دنیای اسلام غفلت کنند؛ هدف، اینهاست. یک‌عده‌ای هم از روی ساده‌لوحی، بعضی هم البته از روی غرض، با آنها همراهی می‌کنند، این را باید متوجه بود.^۴

سربلندی نظام اسلامی

در مقابل جبهه نظامی غرب و شرق

قصد این جبهه گسترده [جبهه نظامی متشکل از غرب و شرق و کشورهای وابسته آنها در منطقه]، تضعیف و بی‌آبرویی نظام اسلامی و گرفتار کردن آن به مشکلات داخلی و در نهایت زمینه‌سازی برای فروپاشی جمهوری اسلامی بود اما نظام اسلامی و ملت ایران، با وجود کمبود امکانات و تجهیزات و مشکلات فراوان آن زمان، در مقابل این جبهه ایستاد و سربلند از میدان خارج شد.^۷

حقیقت غدیر

نصب امیرمؤمنان و امامت ائمت پس از پیامبر

مسئله غدیر، مسئله بسیار مهمی است در تاریخ اسلام. اولاً اصل این حادثه عجیب و مهم و این بیان شریف که: «مَنْ كُنْتُ مَوْلَاهُ فَهَذَا عَلَى مَوْلَاهُ»، (الاحتجاج، ج ۲، ص ۵۰؛ خطبه غدیر) چیزی نیست که فقط شیعه آن را نقل کرده باشد؛ این جزو مسلمّات است. آن کسانی که خواسته‌اند اشکال کنند، ایراد کنند، اصل صدور این بیان را مورد تردید قرار نداده‌اند، [بلکه] رفتند سراغ تأویل و توجیه و معنادرین این جمله اصل حادثه، یک مسئله مسلمّ تاریخی و اسلامی است؛ شبهه‌هایی هم که در معنای این جمله به ذهن بعضی از نورسیدگان و نوکیسه‌گان فکری و معرفتی امروز می‌رسد، همان حرف‌هایی است که هزار سال است این حرف‌ها مطرح بوده، جواب‌های آنها به‌وسیله علمای بزرگ داده شده و جای کمترین شبهه‌ای در اصل این مسئله و حادثه و معنای جمله رسول اکرم که سؤال کرد از مردم: «أَلَسْتُ أَوَّلَىٰ بِكُمْ مِنْ أَنْفُسِكُمْ» (جامع الاحادیث شیعه، ج ۲۳، ص ۷۴۲) - که اشاره به آیه قرآن

بود که: «الَّنَّبِيُّ أَوْلَىٰ بِالْمُؤْمِنِينَ مِنْ أَنفُسِهِمْ» (احزاب ۶) - و بعد از آن این جمله که «مَنْ كُنْتُ مَوْلَاهُ فَهَذَا عَلَى مَوْلَاهُ» [نیست؛ در] اصل این مسئله جای هیچ تردیدی نیست. آنچه در مورد محتوای این جمله تاریخی و شریف و پر مغز بایستی بیان بشود [اینکه]، غیر از نصب امیرالمؤمنین به خلافت و امامت بعد از نبی اکرم و وصایت پیغمبر - که معنای رایج و شایع این جمله است - یک مضمون مهمّ دیگری در این بیان وجود دارد که نباید مورد غفلت قرار بگیرد و آن، پرداختن اسلام به امر حکومت و امر سیاست امت و اهمّیت این موضوع از نظر اسلام است. آن کسانی که سعی کردند اسلام را از مسائل اجتماعی و از مسائل سیاسی برکنار بدارند و آن را منحصر کنند به مسائل شخصی و مسائل خصوصی زندگی افراد - و در واقع نگاه سکولار به اسلام داشته باشند که تبلیغات دشمنان و دست‌های دشمنان هم این بیش را در بین مسلمانان در طول سالیان دراز ترویج کرده است - جوابشان مسئله غدیر است. پیغمبر اکرم صلی الله علیه و آله در آن موقعیت حسّاس، در آخرین ماه‌های زندگی،

به دستور خدای متعال، یک مسئله اساسی و مهم را بیان می‌کنند و آن عبارت است از پرداختن به مسئله حکومت برای بعد از: زمان پیغمبر. اینجا نصب امیرالمؤمنین، فقط به معنای نصب جنبه‌های معنوی نبود، بلکه می‌شود گفت که مسئله جنبه‌های معنوی قابل نصب نیست؛ آنچه قابل نصب است، عبارت است از: حکومت، کشورداری، سیاست، مدیریت جامعه اسلامی؛ این را پیغمبر اکرم به مردم توصیه کرد. این نکته بسیار مهمی است در مسئله غدیر که پاسخ دندان‌شکنی است به همه کسانی که فکر می‌کنند و تبلیغ می‌کنند که اسلام را از مسائل سیاست و مسائل حکومت و مانند اینها برکنار بدارند. بنابراین، این دو حقیقت، یعنی حقیقت نصب امیرالمؤمنین به عنوان امامت بعد از پیغمبر، و مسئله پرداختن به حکومت و سیاست و امامت و اداره امت بعد از پیغمبر، این دو موضوع بسیار مهم و حساس، در مسئله غدیر وجود دارد و جزو معارفی است که غدیر متضمن آن است و درس بزرگی است برای همه مسلمانان، برای امروز و فردای مسلمین.^{۱۱}

شکست قطعی جریان تکفیری

این جریان «تکفیر» - این چیزی که امروز در عراق و در سوریه و در برخی از کشورهای دیگر منطقه بُروز کرده و در واقع با همهٔ مسلمانها مواجه‌اند، نه فقط با شیعه - ساختهٔ دست خود استعمارگران است؛ اینها چیزی به نام القاعده، چیزی به نام داعش درست کردند برای مقابلهٔ با جمهوری اسلامی، برای مقابلهٔ با حرکت بیداری اسلامی، منتها دامن خودشان را گرفته است؛ امروز دامن خود آنها را گرفته است. البته امروز هم با یک نظر دقیق تحلیلی، وقتی انسان نگاه می‌کند، می‌بیند که تلاشی که امروز آمریکا و هم‌پیمانان آمریکا در آنچه «مواجههٔ با داعش» اسم گذاشته‌اند - که واقعیتهای ندارد - در اینجا دارند به‌خرج می‌دهند، بیش از آنچه تلاش برای نابودکردن نطفهٔ این حرکت خبیث باشد، تلاش برای جهت‌دادن دشمنی‌های مسلمانان میان یکدیگر است. سعی می‌کنند مسلمانها را به جان هم بیندازند؛ عامل آن را امروز این گروه جاهل و متعصب و متحجر و

وابسته قرار داده‌اند و الاً هدف همان هدف است؛ سعی آنها این است که مسلمانان را از دشمن اصلی منصرف کنند. ما باید این را بدانیم - چه شیعه و چه سنی؛ هرکسی که به اسلام پایبند است، هرکسی که حاکمیت قرآن را قبول دارد باید بداند - که آمریکا، سیاست‌های آمریکا، سیاست‌های استکباری، سیاست‌های صهیونیستی، دشمن اسلام‌اند، دشمن آگاهی اسلامی‌اند، دشمن حاکمیت اسلام‌اند؛ تلاشی هم که امروز دارند می‌کنند، دنباله تلاش ۳۵ ساله آنها است؛ ۳۵ سال است دارند به انواع و اقسام تلاش می‌کنند [که] به اذن الهی، به حول و قوه الهی، در همه تلاش‌هایی که علیه جمهوری اسلامی کردند، شکست خوردند؛ در این یکی هم به فضل پروردگار قطعاً شکست خواهند خورد.^{۱۱}

سیاست تفرقه‌انگیز استعمار

برای جدایی دنیای اسلام از جمهوری اسلامی

آنچه امروز ما باید به آن توجه کنیم، این است که: مسئله غدیر یک مسئله اعتقادی است؛ شیعه و پیروان مکتب اهل بیت و مکتب امامت، به مسئله غدیر پایبنداند؛ این پایه و اساس تفکر شیعه است؛ بدون تردید، و جای بحث نیست. کسانی که شبهه دارند و کسانی که بحث دارند، می‌توانند در محافل علمی، در مجالس تخصصی، بنشینند راجع به این بحث کنند؛ منطق شیعه قوی، حجت شیعه حجت قاطع و بدون تردیدی است؛ لکن این در زندگی عمومی مسلمانان، در همگامی مسلمانان با یکدیگر، در برادری مسلمانان با یکدیگر، باید اثر نگذارد. مسئله اختلاف بین فرق مسلمان - چه فرقه شیعه و سنی، و چه فرق گوناگونی که در درون دو فرقه اساسی اسلامی وجود دارد - یکی از مراکز طمع دشمنان اسلام بوده است، نه فقط دشمنان تشیع در طول سال‌های متمادی سعی شده است بین مسلمانان اختلاف به‌وجود بیاید چون

اختلاف بین مسلمانان، موجب می‌شود که همّت مسلمانان، نیروی مسلمانان، انگیزه‌های مسلمانان، صرف همین دعوای درونی و داخلی بشود؛ به مسائل بیرونی خود، به دشمنان بزرگ خود توجه نکنند. این سیاست اساسی استعمار در طول سال‌های متمادی و بعد از پیروزی انقلاب اسلامی و تشکیل نظام جمهوری اسلامی، بوده است چون گسترش تفکر جمهوری اسلامی را در دنیای اسلام دیدند، روی سیاست تفرقه تأکید بیشتری کردند، اصرار بیشتری ورزیدند، سرمایه‌گذاری کردند، برای اینکه دنیای اسلام را از جمهوری اسلامی جدا کنند.

نظام جمهوری اسلامی، انقلاب بزرگ ما، امام عظیم‌الشأن ما، توانست تفکرات دنیای اسلام را متوجه خود بکند، دل‌های آنها را جذب کند، به انگیزه‌های آنها و به حرکات آنها جهت‌دهی بکند؛ این، دشمن را ترساند؛ استعمار را، استکبار را، صهیونیسم را، به‌طور مشخص دست‌های سیاست در آمریکا را ترساند، و به همان سلاح قدیمی

متوسّل شدند که سلاح «اختلاف افکنی» است. امروز و در طول این سال‌های متمادی، اختلافات بین شیعه و سنی را هرچه بیشتر دامن می‌زنند برای اینکه ذهن دو طرف را از دشمن اصلی - که دشمن اسلام است، نه دشمن خصوص تشیع یا دشمن خصوص تسنن - منصرف بکنند، اینها را به همدیگر مشغول کنند؛ این سیاست استعمار است؛ متخصص این سیاست هم دست‌های سیاسی و امنیتی دولت انگلیس خبیث است که از دیرباز، در این زمینه فعال بودند، تلاش کردند، بلدند چگونه بین فرقه‌های مسلمان اختلاف بیندازند، راه‌های آن را تجربه کردند، آگاهی دارند و به شدّت مشغول‌اند.^{۱۱}

افزایش بصیرت، قدرت تحلیل و هدایت سیاسی

لزوم آمادگی

برای پدید آوردن نظم جدید جهانی

نظم قبلی جهانی، دیگر قابل استمرار نیست که غربی‌ها مدیریت جهان را به دست بگیرند. وضع جدیدی در حال شکل‌گیری است که البته هنوز هم شکل نگرفته است.

ما اینجا باید چه کار کنیم؟ به نظر ما دو مطلب، مهم است:

۱- مطلب اول این است که این واقعیت‌هایی که امروز مشاهده می‌کنیم، واژگونه تحلیل نشود، غلط تحلیل نشود، غلط فهمیده نشود، همچنان که هست فهمیده بشود؛ نه فقط در کشور ما [بلکه] در منطقه آسیا، هنوز کسانی، کشورهایی، دولت‌هایی، شخصیت‌هایی، رجال سیاسی‌ای، جریان‌هایی وجود دارند که درک نمی‌کنند این واقعیتی را که بیان شد؛ اینها معتقدند که ما در مقابل غرب، یک راه بیشتر نداریم. باید تسلیم غرب شد. حالا این تسلیم، یا با طوع (فرمان‌برداری از روی میل) و رغبت

است - یعنی پذیرش ارزش‌های غربی و تسلیم شدن در مقابل نظمی که آنها ابراز می‌کنند و توقّعاتی که برای ادارهٔ جهان دارند - یا اگر چنانچه یک کشوری به طوع و رغبت تسلیم نشد، طرف آنها نرفت، با آنها همکاری نکرد، نسبت به خواسته‌های اساسی آنها طوع و اطاعت نشان نداد، طبعاً مواجه خواهد شد با فشار؛ حالا فشار اقتصادی، فشار تحریم، فشار سیاسی، فشار نظامی؛ ناچار بایستی تسلیم شد، یا تسلیم آرام، یا تسلیم با سروصدا و مشکل! این تحلیل وجود دارد. این غلط است؛ این تحلیل، تحلیل خطرناکی است؛ در کشور ما هم گوشه‌وکنار این تحلیل‌ها وجود دارد. نه! این جور نیست؛ همین‌طور که گفتیم، قدرت غربی بر این دو پایه بود - پایه‌های اخلاقی و معنوی و ارزشی، و پایهٔ نظامی و سیاسی و امنیتی و عملی - هر دوی اینها متزلزل شده است. ما این واقعیت را باید درک کنیم.

۲- کار دوّمی که مهم است، این است که خودمان را آماده کنیم برای ایفای نقش در پدید

آوردن نظم جدید؛ کشور را آماده کنیم برای اینکه نقش‌آفرینی کند. و این هم ممکن نخواهد شد مگر با قوی کردن کشور؛ کشور را باید قوی کنیم. تقویت کشور متوقف است بر استفاده از همه ظرفیت‌ها و توانایی‌هایی که ما در داخل کشور و در بیرون کشور داریم. توجه بکنیم که ظرفیت‌های ما و توانایی‌های ما، فقط آن چیزهایی نیست که ما در داخل داریم؛ ما در بیرون کشور هم ظرفیت‌های مهمی داریم؛ طرف‌دارانی داریم، عمق راهبردی داریم؛ در منطقه، در کشور؛ بعضی به‌خاطر اسلام، بعضی به‌خاطر زبان، بعضی به‌خاطر مذهب شیعه؛ اینها عمق راهبردی کشور هستند؛ اینها جزو توانایی‌های ما هستند؛ از همه این توانایی‌ها باید استفاده کنیم. فقط هم در منطقه نیست، ما در آمریکای لاتین عمق راهبردی داریم، در قسمت‌های مهمی از آسیا عمق راهبردی داریم، امکانات استفاده داریم؛ از اینها بایستی استفاده کنیم، اینها کشور را قوی خواهد کرد.^۳

افشای نیرنگ مبارزه با داعش

من این چند روزه - این دوسه روز آخر [در بیمارستان] - تفریحی داشتم و آن تفریح عبارت از این بود که: گوش می‌کردم به حرف‌های آمریکایی‌ها در زمینه داعش و مبارزه با داعش و حرف‌هایی که می‌زنند؛ حرف‌های پوچ و توخالی و جهت‌دار. از جمله آن چیزهایی که برای من واقعاً مایه تفریح بود، این بود که دیدم، هم وزیر خارجه آمریکا، هم آن دختر - سخنگویان(ماری هارف سخنگوی وزارت خارجه آمریکا) که می‌آید و می‌ایستد آنجا حرف می‌زند - صریحاً گفتند که ما از ایران برای ائتلاف علیه داعش دعوت نمی‌کنیم! اولاً چه افتخاری بالاتر از این برای ما که آمریکا در یک کار دسته‌جمعی، در یک کار خلاف غلطی که دارند انجام می‌دهند، از ما مأیوس باشد و نخواهد که ما باشیم؛ این برای ما مایه افتخار است، مایه تأسف نیست. ثانیاً دیدم همه‌شان دروغ می‌گویند؛ برای اینکه همان روزهای اولی که مسئله داعش در عراق پیش آمد، آمریکایی‌ها به وسیله سفیرشان،

(رابرت استنفان بی‌کرافت) از سفیر ما در عراق، (آقای حسن دانایی‌فر) درخواست کردند که: بیاید بنشینیم درباره داعش با هم هماهنگی کنیم. سفیر ما این را منعکس کرد؛ بعضی از مسئولین ما هم حرفی نداشتند، من مخالفت کردم؛ گفتم: در این قضیه، ما به‌خصوص با آمریکا همراهی نمی‌کنیم؛ چون اینها خودشان دستشان آلوده است؛ در این قضیه ما چطور باییم با کسانی که دستشان آلوده است و نیتشان آلوده است همکاری کنیم؟ بعد از آن هم همین آقای وزیر خارجه‌ای (جان‌مدی) که این حرف را آمد جلوی چشم همه دنیا پشت دوربین گفت که: «ما از ایران همکاری نمی‌خواهیم»، همین ایشان، شخصاً از آقای دکتر ظریف (وزیر امور خارجه) درخواست کرده بود که: بیاید ما در این قضیه همکاری کنیم؛ دکتر ظریف رد کرد. معاون او هم - که او هم یک زنی است که می‌بینید، می‌شناسید - (وندی شرمن معاون سیاسی وزارت خارجه آمریکا) از آقای عراقچی (معاون حقوقی و بین‌الملل وزارت امور خارجه) در مذاکراتش درخواست کرده بود که بیاید ما

همکاری کنیم؛ اینها رد کردند. بعد از آنکه آنها رد کردند و ما صریحاً گفتیم با شما در این قضیه همکاری نمی‌کنیم، حالا می‌گویند: ما ایران را نمی‌خواهیم وارد کنیم!

اینها قبل از این یک ائتلافی علیه سوریه تشکیل دادند - با سروصدای فراوان در اطراف عالم؛ سی کشور، چهل کشور، پنجاه کشور را جمع کردند - هیچ غلطی نتوانستند بکنند در مورد سوریه؛ در مورد عراق هم همین است. نمی‌خواهند هم کار جدی‌ای بکنند. آن حرکتی که علیه داعش انجام گرفت و کمر داعش را در عراق شکست، این کار آمریکایی‌ها نبود؛ خود آنها هم خوب می‌دانند، داعشی‌ها هم خوب می‌دانند، مردم عراق هم خوب می‌دانند؛ می‌دانند کار مردم عراق بود، کار ارتش عراق بود، کار نیروهای مردمی‌ای بود که به‌خوبی یاد گرفته بودند چه‌جوری باید با داعش مبارزه کنند؛ و مبارزه کردند و تا اینجا ضربه‌های جدی‌ای را وارد کردند، بعد از این هم ضربه را اینها وارد خواهند کرد؛ حالا خواهند دید. آمریکا با این کار،

می‌خواهد بهانه‌ای پیدا کند که همچنان که در پاکستان با وجود دولت مستقر، با وجود ارتش قوی - ارتش پاکستان ارتش قوی‌ای است - بدون اجازه وارد پاکستان می‌شود و هر جا را دلش می‌خواهد بمباران می‌کند، می‌خواهد در عراق و سوریه هم چنین کاری را انجام بدهد؛ بدانند که اگر چنانچه چنین اقدامی بکنند، همان مشکلاتی بر سر راهشان به‌وجود خواهد آمد که در این ده سال گذشته در قضیهٔ عراق برایشان به‌وجود آمد.^۵

حفظ وحدت و تقویت همگرایی و انسجام

همبستگی شیعه و سنی در ایران،

الگوی دنیای اسلام

بحمدالله اوضاع حج و برگزاری حج، با گذشته تفاوت زیادی پیدا کرده است، کارهای خوبی انجام گرفته است، چه از لحاظ خدمات رفاهی و مادی، چه از لحاظ خدمات معنوی و فکری و تبلیغی، لکن به این حد نباید قانع شد، باید پیشرفت کرد؛ خلاها زیاد است، کارهای فراوانی وجود دارد که می‌شود انجام داد؛ فرصت‌های بسیاری در اختیار است که از این فرصت‌ها باید استفاده کرد؛ همه برادران از نقاط مختلف، با مذاهب مختلف - که همبستگی مسلمانان شیعه و سنی در ایران، می‌تواند یک الگویی باشد برای دنیای اسلام - امروز بحمدالله برادران شیعه و سنی در داخل کشور، در کنار هم، با همکاری هم، کارهای بزرگی را انجام می‌دهند که یکی از کارها همین مسئله حج است و کارهای بسیار مهمی با همکاری‌های عمومی، با همکاری همه ملت ایران دارد انجام می‌گیرد؛ این می‌تواند الگویی باشد برای دنیای اسلام.^۴

اقتدار ملی

تأثیر جمعیت و فرهنگ در اقتدار ملی

مسئله جمعیت ... بسیار مهم است ... مسئله جمعیت تأثیر زیادی دارد در اقتدار ملی؛ و افزایش نسل جوان و بزرگ بودن کشور از لحاظ جمعیت، خیلی تأثیر دارد در ایجاد اقتدار. البته از همه اینها مهم‌تر، مسئله فرهنگ است؛ به‌خصوص در سطح باورها و عقاید مردم. می‌بینید چقدر دارند سرمایه‌گذاری می‌کنند.^۳

حضور در صحنه‌ها و عرصه‌های اجتماعی

قدرت مسلمانان

در به چالش کشاندن هرگونه دشمنی

یکی از مسائلی که در حج باید مورد توجه قرار بگیرد، مسئله فلسطین است. مسئله فلسطین، مسئله اول دنیای اسلام است. خوشبختانه در قضیه فلسطین، مسلمانان دست برتر را به تدریج پیدا کردند. شما نگاه کنید به این قضایای جنگ پنجاه روزه غزه، ببینید چطور یک جمع محدود تهدیدست فلسطینی - که نه سلاح‌های پیشرفته دارند، نه امکانات فراوان دارند، نه راه ارتباط و اتّصالی به این طرف و آن طرف دارند؛ محصور - توانستند بر رژیم صهیونیستی که نماد قدرت غرب در منطقه است، غلبه پیدا کنند. خواست خودشان را بر آنها تحمیل کنند، تلاش آنها را در حمله به غزه ناکام بگذارند؛ این نشان‌دهنده این است که ما در درون خودمان قوی هستیم، ما توانایی‌های زیادی داریم، ما می‌توانیم هرگونه دشمنی را به چالش بکشیم، ما می‌توانیم از خودمان دفاع کنیم؛ قدرت

خودمان را دست‌کم نگیریم. قدرت اسلام، قدرت قرآن، قدرت ایمان، قدرت امت اسلامی، قدرت بزرگی است؛ این قدرت را دست‌کم نباید گرفت؛ این قدرت می‌تواند رفع ظلم بکند. ما قصد سیطره بر دنیا نداریم؛ ما قصد ردّ ظلم نظام‌های مستکبر - که به ملت‌های مسلمان زور می‌گویند - و قصد رفع این ظلم را داریم؛ و می‌توانیم این کار را بکنیم. یکایک افرادی که در ماجرای حج و در این فرصت بزرگ دخالت دارند، می‌توانند نقش ایفا بکنند. هرکدام از شما می‌توانید نقش ایفا کنید، می‌توانید تأثیر بگذارید؛ روحانی به‌نحوی، پزشک به‌نحوی، مسئول مدیریت کاروان به‌نحوی، حاجی متعارف معمولی به‌نحوی، می‌توانند نقش ایفا کنند و باید این را یک فرصت بدانند و از این فرصت استفاده کنند.^۴

تدابیر خدمت‌رسانی

• تأمین توأمان نیازهای مادی و معنوی

تأمین توأمان نیازهای مادی و معنوی

وظایف سنگین

مسئولان حج و روحانیون کاروان‌ها

مسئولان امر، روحانیون محترمی که در کاروان‌ها حضور دارند، رؤسای کاروان‌ها، خدمتگزاران سازمان حج و خدمتگزاران در بعثه رهبری، وظایف سنگین‌تری دارند؛ شما خدّام میهمانان خدا هستید، وظایف شما وظایف سنگینی است؛ این وظایف، محدود به اوقات انجام مناسک حج هم نمی‌شود. در آن اوقاتی که مناسک حج هم خاتمه پیدا کرده است یا در فاصله مناسک عمره و

مناسک حج که زوَّار محترم و حجاج محترم یک فراغتی دارند، ارشادهای شما، توجّهات شما، رعایت شما نسبت به آحاد حجاج، امر لازمی است. در این فاصلهٔ زمانی - بین رفتن و برگشتن حاجی به مکهٔ مکرمه و انجام مناسک حج - مسئولان محترم باید احساس وظیفه بکنند نسبت به برآوردن نیازهای مادی و مهم‌تر از آن، برآوردن نیازهای معنوی: توجّه دادن، متذکر کردن، دمیدن روح خشوع، روح تضرّع، اعراض (روگرداندن) از سرگرمی‌های متعارف - که در اوقات معمول زندگی، ما دچار سرگرمی‌هایی هستیم که ما را غافل می‌کند در ایام حج، باید این سرگرمی‌ها را از خودمان دور کنیم؛ متمحّض (متمرکز) بشویم در توجّه و تذکر - این جور می‌شود که حج‌گزار، بعد از سفر حج، حقیقتاً یک تغییر حقیقی در خود احساس می‌کند. خیلی‌ها راه غلط گذشته‌شان را به‌کلی عوض می‌کنند و به راه صحیح، راه راست، راه عبادت، راه اطاعت از حق برمی‌گردند؛ به برکت سفر حج.^۴

تدابیر بهداشت و سلامت

• افزایش ضریب سلامت

افزایش ضریب سلامت

توصیه پزشکان و اهتمام به سلامتی و ورزش بعد از عمل جراحی، (۱۳۹۳/۶/۱۷) این اولین باری است که من موفق شدم بیایم کوه. این هم توصیه آقایان پزشکان بود؛ به من گفتند که خوب است بروید کوه و برای جسم و برای بعد از دوران نقاهت رفتن کوه مفید است.^{۱۰}

تدابیر پژوهشی، تحقیقاتی

- جهت‌گیری تحقیقاتی و پژوهشی
- بررسی و تحلیل مشکلات و آسیب‌ها
- تولید علم و افزایش قدرت علمی
- توجه و حمایت از تحقیقات علمی
- بهره‌گیری بهینه از نخبگان

جهت‌گیری تحقیقاتی و پژوهشی

ابلاغ سیاست‌های کلی «علم و فناوری»

بسم الله الرحمن الرحيم

سیاست‌های کلی علم و فناوری (نظام آموزش عالی، تحقیقات و فناوری)

۱- جهاد مستمر علمی با هدف کسب مرجعیت علمی و فناوری در جهان با تأکید بر:
۱/۱- تولید علم و توسعه نوآوری و نظریه‌پردازی.

۱/۲- ارتقاء جایگاه جهانی کشور در علم و فناوری و تبدیل ایران به قطب علمی و فناوری جهان اسلام.

۱/۳- توسعه علوم پایه و تحقیقات بنیادی.

۱/۴- تحول و ارتقاء علوم انسانی به‌ویژه تعمیق

شناخت معارف دینی و مبانی انقلاب اسلامی با:

تقویت جایگاه و منزلت این علوم، جذب افراد

مستعد و با انگیزه، اصلاح و بازنگری در متون،

برنامه‌ها و روش‌های آموزشی و ارتقاء کمی و کیفی

مراکز و فعالیت‌های پژوهشی مربوط.

۱/۵- دستیابی به علوم و فناوری‌های پیشرفته با

سیاستگذاری و برنامه‌ریزی ویژه.

۲- بهینه‌سازی عملکرد و ساختار نظام آموزشی و

تحقیقاتی کشور به منظور دستیابی به اهداف سند

چشم‌انداز و شکوفایی علمی با تأکید بر:

۲/۱- مدیریت دانش و پژوهش و انسجام بخشی

در سیاستگذاری، برنامه‌ریزی و نظارت راهبردی در

حوزه علم و فناوری و ارتقاء مستمر شاخص‌ها و

روزآمدسازی نقشه جامع علمی کشور با توجه به

تحولات علمی و فنی در منطقه و جهان.

۲/۲- اصلاح نظام پذیرش دانشجو و توجه ویژه

به استعداد و علاقمندی دانشجویان در انتخاب رشته

تحصیلی و افزایش ورود دانشجویان به دوره‌های تحصیلات تکمیلی.

۲/۳- ساماندهی و تقویت نظام‌های نظارت، ارزیابی، اعتبارسنجی و رتبه‌بندی در حوزه‌های علم و فناوری.

۲/۴- ساماندهی نظام ملی آمار و اطلاعات علمی، پژوهشی و فناوری جامع و کارآمد.

۲/۵- حمایت از تأسیس و توسعه شهرک‌ها و پارک‌های علم و فناوری.

۲/۶- توزیع عادلانه فرصت‌ها و امکانات تحصیل و تحقیق در آموزش عالی در سراسر کشور.

۲/۷- شناسایی نخبگان، پرورش استعدادهای درخشان و حفظ و جذب سرمایه‌های انسانی.

۲/۸- افزایش بودجه تحقیق و پژوهش به

حداقل ۴٪ تولید ناخالص داخلی تا پایان سال ۱۴۰۴ با تأکید بر مصرف بهینه منابع و ارتقاء بهره‌وری.

۳- حاکمیت مبانی، ارزش‌ها، اخلاق و موازین اسلامی در نظام آموزش عالی، تحقیقات و فناوری و تحقق دانشگاه اسلامی با تأکید بر:

۳/۱- اهتمام به نظام تعلیم و تربیت اسلامی و اصل پرورش در کنار آموزش و پژوهش و ارتقاء سلامت روحی و معنوی دانش‌پژوهان و آگاهی‌ها و نشاط سیاسی آنان.

۳/۲- تربیت اساتید و دانشجویان مؤمن به اسلام، برخوردار از مکارم اخلاقی، عامل به احکام اسلامی، متعهد به انقلاب اسلامی و علاقمند به اعتلای کشور.

۳/۳- حفظ موازین اسلامی و ارزش‌های فرهنگی و اجتماعی در استفاده از علم و فناوری.

۴- تقویت عزم ملی و افزایش درک اجتماعی نسبت به اهمیت توسعه علم و فناوری:

۴/۱- تقویت و گسترش گفتمان تولید علم و جنبش نرم‌افزاری در کشور.

۴/۲- ارتقاء روحیه نشاط، امید، خودباوری، نوآوری نظام‌مند، شجاعت علمی و کار جمعی و وجدان کاری.

۴/۳- تشکیل کرسی‌های نظریه‌پردازی و تقویت فرهنگ کسب و کار دانش‌بنیان و تبادل آراء و تضارب افکار، آزاداندیشی علمی.

- ۴/۴ - ارتقاء منزلت و بهبود معیشت استادان، محققان و دانش پژوهان و اشتغال دانش آموختگان.
- ۴/۵ - احیاء تاریخ علمی و فرهنگی مسلمانان و ایران و الگوسازی از مفاخر و چهره‌های موفق عرصه علم و فناوری.
- ۴/۶ - گسترش حمایت‌های هدفمند مادی و معنوی از نخبگان و نوآوران و فعالیت‌های عرصه علم و فناوری.
- ۵ - ایجاد تحول در ارتباط میان نظام آموزش عالی، تحقیقات و فناوری با سایر بخش‌ها با تأکید بر:
- ۵/۱ - افزایش سهم علم و فناوری در اقتصاد و درآمد ملی، ازدیاد توان ملی و ارتقاء کارآمدی.
- ۵/۲ - حمایت مادی و معنوی از فرآیند تبدیل ایده به محصول و افزایش سهم تولید محصولات و خدمات مبتنی بر دانش پیشرفته و فناوری داخلی در تولید ناخالص داخلی با هدف دستیابی به سهم ۵۰ درصد.
- ۵/۳ - تحکیم و تعمیق پیوند حوزه و دانشگاه و تقویت همکاری‌های مستمر راهبردی.

۵/۴ - تنظیم رابطه متقابل تحصیل با اشتغال و متناسب سازی سطوح و رشته‌های تحصیلی با نقشه جامع علمی کشور و نیازهای تولید و اشتغال.

۵/۵ - تعیین اولویت‌ها در آموزش و پژوهش با توجه به مزیت‌ها، ظرفیت‌ها و نیازهای کشور و الزامات نیل به جایگاه اول علمی و فناوری در منطقه.

۵/۶ - حمایت از مالکیت فکری و معنوی و تکمیل زیرساخت‌ها و قوانین و مقررات مربوط.

۵/۷ - افزایش نقش و مشارکت بخش‌های غیردولتی در حوزه علم و فناوری و ارتقاء سهم وقف و امور خیریه در این حوزه.

۵/۸ - توسعه و تقویت شبکه‌های ارتباطات ملی و فراملی میان دانشگاه‌ها، مراکز علمی، دانشمندان و پژوهشگران و بنگاه‌های توسعه فناوری و نوآوری داخلی و خارجی و گسترش همکاری‌ها در سطوح دولتی و نهادهای مردمی با اولویت کشورهای اسلامی.

۶ - گسترش همکاری و تعامل فعال، سازنده و الهام‌بخش در حوزه علم و فناوری با سایر کشورها

و مراکز علمی و فنی معتبر منطقه‌ای و جهانی به‌ویژه جهان اسلام همراه با تحکیم استقلال کشور، با تأکید بر:

۶/۱- توسعه صنایع و خدمات مبتنی بر علوم و فناوری‌های جدید و حمایت از تولید و صادرات محصولات دانش‌بنیان و متکی بر فناوری‌های بومی به‌ویژه در حوزه‌های دارای مزیت و ظرفیت، با اصلاح امر واردات و صادرات کشور.

۶/۲- اهتمام بر انتقال فناوری و کسب دانش طراحی و ساخت برای تولید محصولات در داخل کشور با استفاده از ظرفیت بازار ملی در مصرف کالاهای وارداتی.

۶/۳- استفاده از ظرفیت‌های علمی و فنی ایرانیان مقیم خارج و جذب متخصصان و محققان برجسته سایر کشورها به‌ویژه کشورهای اسلامی حسب نیاز.

۶/۴- تبدیل ایران به مرکز ثبت مقالات علمی و جذب نتایج پژوهش‌های محققان، نخبگان علمی و نوآوران سایر کشورها به‌ویژه جهان اسلام.^۶

ضرورت مدیریت مقاله‌ها

تولید علم را که ما عرض کردیم، با تولید مقاله نباید اشتباه کرد. آمارهایی که می‌دهند، مقاله‌هایی که منتشر شده، مقاله‌های علمی و بعضاً باارزش و مرجع که در دنیا جنبه مرجع پیدا کرده، این چیز خوبی است، چیز باارزشی است. اما این همه قضیه نیست؛ اولاً بایستی مقاله‌ها به ثبت ابداع بینجامد، ثانیاً باید مقاله‌ها ناظر به نیازهای درونی کشور باشد؛ این را باید هم دانشگاه‌ها، هم دستگاه‌های مراکز تحقیقاتی و علمی دنبال بکنند؛ روی این باید تکیه کرد.^{۱۶}

بررسی و تحلیل مشکلات و آسیب‌ها

ارتباط اقتصاد و نخبه‌پروری

در کشوری و اقتصادی که مَتکی به منابع زیرزمینی است و ثروت باد آورده در آن کشور حاکم است، نخبه، نه شناسایی می‌شود، نه جذب می‌شود، نه اصلاً احتیاج به نخبه احساس می‌شود. وقتی قرار شد که ما این ثروت ذخیره تاریخی خودمان را از زیر زمین بکشیم بیرون، مدام خام‌فروشی کنیم، به حالت «بچه‌پول‌داری ملی» - این جوری بگوییم؛ مثل بچه‌پول‌دارها که قدر پول را نمی‌دانند، هر جور دستشان بیاید خرج می‌کنند - کشور را بخواهیم اداره کنیم، آنجا نه نخبه شناسایی می‌شود، نه به نخبه احساس احتیاج می‌شود، نه نخبه می‌تواند نقش ایفا کند. نتیجه هم همین می‌شود که سرنوشت کشور می‌افتد دست آن کسانی که سیاست‌گذاران کلان دنیای نفت و منابع زیرزمینی‌اند. امروز این جور است: سیاست آنها این است که یک روز قیمت نفت تنزل پیدا کند؛ ناگهان شما می‌بینید ۲۰ دلار

قیمت نفت تنزل پیدا کرد؛ تا دیروز مثلاً ۱۰۵ دلار می‌فروختند، حالا باید ۸۵ دلار بفروشند؛ اینها سیاست‌های جهانی است. کشوری که اقتصاد خودش را بسپرد دست سیاست‌گذاران و طراحان و برنامه‌ریزانِ خارج از محدودهٔ مصالح او، حال آیندهٔ آن کشور معلوم است. کشور باید با نیروی درونی اداره بشود؛ به تعبیر درست ایشان، با ذخایر روی زمین یعنی استعدادهای درونی ما، نیروی انسانی ما، هوش جوانان ما، با اینها باید اداره بشود؛ اگر این شد، هیچ قدرتی در دنیا قادر نخواهد بود که سرنوشت اقتصادی کشور را یا هر آنچه به اقتصاد کشور ارتباط پیدا می‌کند، در دست بگیرد و ملعبهٔ (بازیچه) خودش قرار بدهد. بنابراین، باید دنبال علم و تحقیق رفت. این کار، کار لازمی است.^{۱۶}

تولید علم و افزایش قدرت علمی

نجات کشور

در سرعت حرکت علم و تحقیق

راجع به مسئله علم و تحقیق، ما خیلی حرف زده‌ایم؛ چند سال است؛ بحمدالله این حرف‌ها بی‌اثر هم نبوده. کشور، در این ده دوازده سال اخیر، یک حرکت علمی جان‌دار و جهت‌دار و حقیقی انجام داده؛ ما راه افتاده‌ایم به‌طورکامل بحمدالله؛ منتها خب باید این راه را ادامه بدهیم. من در همین حکم اخیری که برای شورای عالی انقلاب فرهنگی منتشر شد، (۱۳۹۳/۷/۲۶) تأکید کردم که حرکت علمی نباید دچار وقفه بشود؛ چون هر وقفه‌ای با عقب‌گرد همراه است. ما در یک مسابقه جهانی هستیم، عقب‌ماندگی‌های زیادی هم داریم؛ بله! الآن سرعت پیشرفت ما خوب است. اما عقب‌ماندگی این‌قدر زیاد است که این سرعت پیشرفت هنوز افاقه نکرده است؛ هنوز نتوانسته ما را به آن جایگاه مورد نیازمان برساند. باید ادامه بدهیم و تلاش بشود. این حرکت علمی لازم

است. اگر چنانچه این حرکت علمی با همین حواشی و دنباله‌هایی که دارد ادامه پیدا بکند - که یکی از آنها تشکیل همین شرکت‌های دانش‌بنیان و روی آوردن به اقتصاد دانش‌بنیان[است] اینها از لوازم این حرکت علمی است که بحمدالله به تدریج راه افتاده است - کشور نجات پیدا خواهد کرد.^{۱۶}

توجه و حمایت از تحقیقات علمی

لزوم تشکیل زنجیره و شبکه علمی کامل

پیشرفت علمی، کار همه است؛ یعنی مسئولیتی است برعهده همه دستگاه‌های کشور. خب! معاونت علمی و بنیاد نخبگان، مسئولیت‌های مهمی هستند و دارا هستند، کارهای لازمی دارند. لکن همه دانشگاه‌های کشور بلکه همه دستگاه‌های گوناگون کشور - آموزش و پرورش، وزارت علوم، دستگاه‌های گوناگونی که در کشور هستند - هرکدام می‌توانند نقش ایفا کنند. این نقشه جامع علمی - که بحمدالله تدوین شد و منتشر شد - می‌تواند تکلیف دستگاه‌های مختلف را معین کند. ما بایستی در مجموعه دانشگاه‌های کشور یک زنجیره کامل علمی را شاهد باشیم؛ به معنای واقعی، یک شبکه عظیم تولید علم در همه ابعاد و در همه بخش‌های مورد نیاز، و همه هم‌افزا و مکمل یکدیگر. هم مراکز تحقیقاتی ما، هم دانشگاه‌های ما، هم بقیه دستگاه‌هایی که به‌نحوی با مسائل علمی ارتباط پیدا می‌کنند، با همدیگر

همکاری کنند، ان شاء الله آنچه مورد نظر هست،
تحقق پیدا خواهد کرد، که همین زنجیره کامل و
شبکه علمی کاملی است که باید تشکیل بشود.^{۱۶}

بهره‌گیری بهینه از نخبگان

نخبگی

رزق الهی و محل مصرف آن

یکی از چیزهایی که جا دارد که نخبگان کشور بر روی آن تعمق کنند و فکر کنند، اصل مقوله نخبگی و مفهوم نخبگی است. یک نگاه عالمانه و حکیمانه به اصل نخبگی بکنید. این نخبگی یعنی ترکیبی و مجموعه‌ای از استعداد شما، و همت شما برای کار کردن و تلاش کردن، و حوصله‌ای که به خرج دادید و پیگیری‌ای که کردید. همه اینها - هم آن استعداد، هم آن همت، هم آن حوصله - داده‌های خداوند متعال است به شما؛ این رزق الهی است: «وَاللَّهُ فَضَّلَ بَعْضُكُمْ عَلَى بَعْضٍ فِي الرِّزْقِ» (نحل ۷) این رزقی است که خدای متعال به شما داده؛ هم آن استعداد و کشش و ظرفیت ذهنی‌ای که شما داشته‌اید، هم آن همتی که به خرج دادید که درس بخوانید، تحقیق کنید، مطالعه کنید، کار کنید - خیلی‌ها استعداد دارند، همت آن را

ندارند - هم آن حوصله‌ای که خدا به شما داد که صرف وقت کنید، بنشینید، بخوانید، فکر کنید، مطالعه کنید، بحث کنید؛ اینها حوصله می‌خواهد؛ این حوصله هم نعمت الهی است، این هم رزق الهی است.

خب! وقتی فهمیدیم که این استعداد یا این همّت از کجا آمده است؟ می‌فهمیم که کجا باید خرج شود؟ در کجا باید هزینه شود؟ خدای متعال معین فرموده است: «هُدًى لِّلْمُتَّقِينَ. الَّذِينَ يُؤْمِنُونَ بِالْغَيْبِ وَيَقِيمُونَ الصَّلَاةَ وَمِمَّا رَزَقْنَهُمْ يُنْفِقُونَ»؛ (بقره ۳ و ۲) باید انفاق کنید؛ این رزق الهی است به شما، این رزق را باید انفاق کنید. انفاق رزق فقط این نیست که انسان پولی از جیبش در بیاورد و به یک مستمندی بدهد. این رزق بالاتری است، رزق باارزش‌تری است، انفاق آن هم باارزش‌تر است، باید این را انفاق کنید. انفاق رزق دانش این است که آن را در خدمت جامعه قرار بدهید؛ در خدمت تاریختان، در خدمت آینده‌تان، در خدمت ملتتان قرار بدهید. اینها تکلیف نخبگی را روشن می‌کند.

انفاق این رزق به این است که آن را در راه خدا خرج کنید؛ برای خیر بندگان خدا مصرف کنید. متنی هم نباید داشت - این را هم به شما عرض بکنیم - درست است که شما این رزقی را که خدای متعال به شما داده، صرف کسانی می‌کنید که عامه مردم اند اما خود شما هم از محصول کار و خدمت عامه مردم به طور دائم برخوردارید دیگر؛ این بده‌بستان است. همین نانی که شما می‌خورید، این لباسی که شما می‌پوشید، این وسیله‌ای که از آن استفاده می‌کنید و با آن رفت و آمد می‌کنید، اینها محصول دست کیست؟ محصول دست همین کسانی است که اسم نخبه روی آنها نیست؛ آنها دارند به شما خدمت می‌کنند به نوعی؛ شما هم باید به آنها خدمت کنید به نوعی؛ نخبه این است. اگر چنانچه این انفاق انجام گرفت، آن وقت هدایت الهی و کمک الهی هم دنبال آن است.

ببینید، در همین آیه شریفه: «هُدًى لِّلْمُتَّقِينَ»؛ این کتاب، به متّقین هدایت اهدا می‌کند. متّقین چه کسانی هستند؟ همان: «الَّذِينَ يُؤْمِنُونَ بِالْغَيْبِ وَ

يَقِيمُونَ الصَّلَاةَ وَ مِمَّا رَزَقْنَهُمْ يُنْفِقُونَ». وقتی شما این انفاق را انجام دادید، جزو کسانی هستید که مشمول هدایت الهی خواهید شد؛ این هدایت، هم در زمینه افزایش نخبگی است، هم در زمینه توفیق در نوع هزینه کردن این نخبگی است؛ هدایت می‌کند خدای متعال. هدایت موجب می‌شود در هرجایی که خلایی وجود دارد که شما می‌توانید آن خلأ را پر کنید، آنجا حضور پیدا خواهید کرد؛ میدان فرق نمی‌کند. ببینید، شهید چمران یک نخبه علمی بود؛ چمران را همه به‌عنوان یک سرباز و سردار و جنگ‌آور می‌شناسند اما چمران یک نخبه علمی درجه یک بود - من، هم از خود او شنیدم و هم از دیگران شنیدم - در مراکزی که در آمریکا تحصیل می‌کرد، جزو بالاترین درجات دانشجویانی بود که آنجا تحصیل می‌کردند؛ یک نخبه علمی به تمام معنا بود. اما احساس کرد نیاز است که بیاید در این میدان کار کند؛ از همان استعداد، از همان توانایی، از همان همت استفاده کرد وارد این میدان شد و کارهای کارستانی انجام

داد؛ این یک نخبه است. مثلاً شهید مجید شهریاری هم یک نخبه است. در مورد کار شهریاری، دیگر بحث، بحث جنگ نبود؛ یک جایی خالی بود، یک نقطه‌ای مورد نیاز بود، این نخبه رفت آنجا مشغول کار شد؛ و همین‌طور دیگر شهدای نخبه ما که حقیقتاً کار کردند. به‌هرحال، وقتی دانستیم که این، داده‌های الهی است، نَعَمْ الهی است، رزق الهی است، می‌فهمیم که رزق الهی را کجا باید مصرف کنیم.^{۱۶}

تدابیر نیروی انسانی

• افزایش مهارت‌های کارکنان

افزایش مهارت‌های کارکنان

افتخار به توانمندی عظیم پزشکان

من افتخار می‌کنم که ایران عزیز ما از لحاظ سطح پزشکی و توانایی‌های پزشکی در سطحی قرار دارد که جای آن دارد که ملت ما به وجود این تعداد پزشک، چه جراح، چه پزشک‌های داخلی، چه انواع و اقسام کسانی که خدمات پزشکی انجام می‌دهند، چه پرستاران، واقعاً افتخار کند که ما الحمدلله این ثروت عظیم را در اختیار داریم؛ ثروت عظیم نیروی انسانی در یکی از اساسی‌ترین و حیاتی‌ترین بخش‌هایی که برای زندگی انسان و یک جامعه مهم است یعنی بخش سلامت و بهداشت. من می‌بینم که چقدر اینها احساس تکلیف دارند و احساس وظیفه دارند؛ و چقدر دانشمندند و چقدر در کار خودشان ماهراند؛ که خب این را من می‌دانستم. یعنی من همیشه نگاهم به این جامعه پزشکی و جامعه درمان‌کننده همین‌جور نگاهی بوده؛ اما وقتی انسان خودش زیر دست اینها قرار می‌گیرد و نحوه کار اینها را می‌بیند، آن «علم‌الیقین» تبدیل می‌شود به «عین‌الیقین»؛ انسان به‌طور محسوس حس می‌کند که ما واقعاً چه ثروت عظیمی از وجود این پزشکان عزیزمان داریم.^۵

تدابیر برون مرزی

- جهت‌گیری در جهان اسلام
- جهت‌گیری در مصاف با استکبار
- جهت‌گیری در قبال کشورهای همسایه
- جهت‌گیری تحولی در جهان

جهت‌گیری در جهان اسلام

تلاش برای رفع مشکلات جهان اسلام

در زمینه مسائل عمومی دنیای اسلام و امت اسلامی هم، وظایف سنگینی وجود دارد. امروز جهان اسلام دوران خطیری را می‌گذراند. نمی‌شود گفت دورانی است سخت‌تر از دوران‌های گذشته،

این جور نیست؛ در دوران‌های گذشته، دنیای اسلام، ملت‌های اسلامی، جریان‌ات دشواری را به خود دیدند، امتحان‌های سختی را بر خود هموار کردند، مشکلات فراوانی داشتند. امروز دنیای اسلام در وضع خطیری است، لکن آینده‌ی روشنی هم در لابه‌لای سختی‌ها به چشم می‌آید؛ این آینده را باید دید. خطرات را باید سنجید. تا آنجایی که ممکن است و در اختیار شماست، مبلغ، فعال، زبان‌دان، حج‌گزار معمولی، تا آنجایی که می‌توانند در رفع مشکلات دنیای اسلام مؤثر باشند؛ با گفتن، با تشکیل جلسات، با تبادل نظرات، تبادل اطلاعات.^۴

اتحاد مسلمانان

در صدر وظایف ملی و بین‌المللی

امروز از جمله این موضوعات مهم و دارای اولویت، مسئله اتحاد مسلمانان و گشودن گره‌های فاصله‌افکن میان بخش‌های امت اسلامی است. حج، مظهر وحدت و یکپارچگی و کانون برادری و همیاری است. در حج باید همگان درس تمرکز بر مشترکات و رفع اختلافات را فرا بگیرند. دست‌های پلید سیاست‌های استعماری از دیرباز تفرقه‌افکنی را برای تأمین مقاصد شوم خود در دستور کار داشته‌اند، ولی امروز که به برکت بیداری اسلامی، ملت‌های مسلمان دشمنی جبهه استکبار و صهیونیسم را به‌درستی شناخته و در برابر آن موضع گرفته‌اند، سیاست تفرقه‌افکنی میان مسلمانان شدت بیشتری یافته است. دشمن مکار بر آن است که با افروختن آتش جنگ‌های خانگی میان مسلمانان، انگیزه‌های مقاومت و مجاهدت را در آنان به انحراف کشانده، رژیم صهیونیستی و کارگزاران استکبار را که دشمنان حقیقی‌اند،

در حاشیه امن قرار دهد. راه اندازی گروه های تروریستی تکفیری و امثال آن در کشورهای منطقه غرب آسیا ناشی از این سیاست غدارانه است. این هشدار به همه ما است که مسئله اتحاد مسلمین را امروز در صدر وظایف ملی و بین المللی خود بشماریم.^۹

نگاه هوشمندانه فعالان جهان اسلام

به تفاوت اسلام ناب محمدی و اسلام آمریکایی

موضوع مهم و دارای اولویت، نگاه هوشمندانه‌ای است که فعالان دلسوز جهان اسلام باید به تفاوت میان اسلام ناب محمدی و اسلام آمریکایی داشته باشند و از خلط و اشتباه میان این دو، خود و دیگران را برحذر بدارند. نخستین بار امام راحل بزرگ ما به تمایز این دو مقوله همّت گماشته و آن را وارد قاموس سیاسی دنیای اسلام کرد. اسلام ناب، اسلام صفا و معنویت، اسلام پرهیزکاری و مردم‌سالاری، اسلام «أَشِدَّاءُ عَلَى الْكُفَّارِ رُحَمَاءُ بَيْنَهُمْ» (فتح ۲۹) است. اسلام آمریکایی، پوشاندن لباس اسلام بر نوکری اجانب و دشمنی با امت اسلامی است. اسلامی که آتش تفرقه میان مسلمین را دامن بزند، به جای اعتماد به وعده الهی، به دشمنان خدا اعتماد کند، به جای مبارزه با صهیونیسم و استکبار با برادر مسلمان بجنگد، با آمریکای مستکبر علیه ملت خود یا ملت‌های دیگر متحد شود، اسلام نیست؛ نفاق خطرناک و مهلکی است که هر مسلمان صادقی باید با آن مبارزه کند.^۹

بصیرت و ژرف‌اندیشی در حج

فرصتی برای فهم واقعیت جهان اسلام

نگاه همراه با بصیرت و ژرف‌اندیشی، این حقایق و مسائل مهم را در واقعیت جهان اسلام برای هر جوینده حقی روشن می‌سازد و وظیفه و تکلیف روز را بی‌هیچ ابهامی معین می‌کند. حج و مناسک و شعائر آن فرصت مغتنمی برای کسب این بصیرت است، و امید آنکه شما سعادتمندان حج‌گزار از این موهبت الهی به‌طور کامل بهره‌مند گردید.^۹

اتحاد اسلامی

لازم‌ترین و واجب‌ترین وظایف جوامع اسلامی

آنچه وظیفهٔ مسلمانان است - چه مسلمان شیعه، چه مسلمان سنی - این است که با تحریک احساسات یکدیگر، به دشمن کمک نکنند؛ شیعه باید بداند که اگر چنانچه اختلاف و دعوا و حساسیت‌برانگیزی میان شیعه و سنی تحریک بشود، دشمن مشترک، دشمن اصلی، سود خواهد برد، نباید اجازه بدهد؛ سنی هم همین‌جور. طرفین باید مراقب باشند، احساسات یکدیگر را تحریک نکنند، به مقدّسات یکدیگر اهانت نکنند، دعوای بین طائفه‌های مسلمان و گروه‌های مسلمان و به‌طور خاص بین شیعه و سنی را - که مورد علاقهٔ دشمنان اسلام است - آتش افروزی نکنند؛ این را همه باید متوجّه باشند. اگر کسی در این زمینه اقدامی بکند که موجب تحریک احساسات طرف مقابل است و موجب ایجاد دشمنی است، یقین بداند به آمریکا دارد کمک می‌کند، به انگلیس خبیث دارد کمک می‌کند، به صهیونیسم دارد کمک

می‌کند؛ به همان کسانی کمک می‌کند که داعش و القاعده و امثال اینها را به وجود می‌آورند و جریان تکفیر را به راه می‌اندازند برای ایجاد اختلاف بین شیعه و سنی. امروز اتحاد اسلامی، برادری اسلامی، همبستگی اسلامی، یکی از لازم‌ترین و واجب‌ترین وظایف همه جوامع اسلامی است و بایستی همه به این وظیفه ملتزم باشیم. البته مسلمانان مؤمن و آگاه و بابصیرتی که در نظام جمهوری اسلامی زندگی می‌کنند، به وظایف خودشان آشنایند، امیدواریم که در اینجا و در همه جا، به این وظایف پایبندی نشان بدهند.^{۱۱}

جهت‌گیری در مصاف با استکبار

ضرورت افزایش تلاش مبارزان جهاد و حماس در برابر رژیم صهیونیستی

موضوع مهم ... مسئله فلسطین است. با گذشت ۶۵ سال از آغاز تشکیل رژیم غاصب صهیونیست و فرازوفرودهای گوناگون در این مسئله مهم و حسّاس و به‌خصوص با حوادث خونین سال‌های اخیر، دو حقیقت برای همه آشکار شده است: اوّل آنکه رژیم صهیونیست و پشتیبانان جنایتکار آن، در قساوت و سبّیت و پایمال کردن همه موازین انسانی و اخلاقی هیچ حدّ و مرزی نمی‌شناسند. جنایت، نسل‌کشی، ویران‌گری، کشتار کودکان و زنان و بی‌پناهان، و هر تعدّی و ظلمی را که از دستشان برآید برای خود مباح می‌شمردند و به آن افتخار هم می‌کنند. صحنه‌های گریه‌آور جنگ پنجاه روزه اخیر غزّه، آخرین نمونه این بزهکاری‌های تاریخی است که البتّه در نیم قرن اخیر بارها تکرار شده است.

دومین حقیقت آن است که این سفاکی و فاجعه‌آفرینی‌ها نتوانسته است هدفِ سردمداران و پشتیبانان رژیم غاصب را برآورده سازد. برخلاف آرزوی احمقانهٔ اقتدار و استحکامی که سیاست‌بازان خبیث برای رژیم صهیونیستی در سر می‌پروراندند، این رژیم روزبه‌روز به اضمحلال و نابودی نزدیک‌تر شده است. ایستادگی پنجاه روزهٔ غزهٔ محصور و بی‌پناه در برابر همهٔ توان به‌صحنه‌آوردهٔ رژیم صهیونیست، و سرانجام، ناکامی و عقب‌نشینی آن رژیم و تسلیم شدنش در برابر شروط مقاومت، نمایشگاه آشکار این ضعف و ناتوانی و بی‌بُنیگی است. این بدان معنی است که ملت فلسطین باید از همیشه امیدوارتر باشد، مبارزان جهاد و حماس باید بر تلاش و عزم و همت خود بیفزایند، کرانهٔ غربی راه پرافتخار همیشگی را با قدرت و استحکام بیشتر پی‌گیرند، ملت‌های مسلمان پشتیبانی واقعی و جدی از فلسطین را از دولت‌های خود مطالبه کنند، و دولت‌های مسلمان صادقانه در این راه گام نهند.^۹

تحقق وعده الهی

در همراهی مردم با مقاومت

جمهوری اسلامی و مردم ایران به پیروزی و
ایستادگی شما [جهاد اسلامی فلسطین و مردم غزه]
افتخار کردند و امیدواریم سلسله پیروزی‌های
مقاومت تا پیروزی نهایی ادامه یابد. ... جنگ ۵۱
روزه و مقاومت منطقه کوچک غزه با جمعیت و
امکانات محدود در مقابل یک رژیم بی‌رحم و
نیروی نظامی مجهز به انواع امکانات و پشتیبانی،
یک مسئله مهم و حیرت‌آور [است]. طبق محاسبات
و تحلیل‌های عادی، رژیم صهیونیستی می‌بایست با
برخورداری از چنین امکاناتی در همان چند روز
اول کار را تمام می‌کرد اما در نهایت، هم در
دستیابی به اهداف خود اظهار عجز کرد و هم
تسلیم شروط مقاومت شد. ... همراهی
شگفت‌انگیز مردم با مقاومت و خسته نشدن از
بمباران بی‌وقفه دشمن و کشتار بی‌رحمانه بیش از
۲ هزار نفر از جمله تعداد زیادی از زنان و
کودکان، چیزی جز لطف و کمک الهی نبود. ...

تحقق وعده الهی در این صحنه نشان می‌دهد که این وعده‌ها در صحنه‌ای وسیع‌تر نیز محقق خواهد شد و اراده الهی بر این تعلق گرفته است که مسئله فلسطین را به دست شما به نتیجه برساند.^{۱۲}

لزوم افزایش آمادگی مقاومت

و گسترش آن از طرف ساحل غربی

جریان مقاومت، باید روز بروز بر آمادگی‌های خود بیفزاید و ذخایر قدرت را در داخل غزه افزایش دهد. ... [و] برنامه‌ریزی برای همراه شدن بخش ساحل غربی فلسطین در رویارویی با رژیم اشغالگر یک پروژه اساسی [و راهبرد دوم است] ... جنگ با رژیم صهیونیستی، یک جنگ سرنوشت است که باید تکلیف را نهایی کند و باید کاری کرد که دشمن همان نگرانی‌هایی را که از ناحیه غزه دارد، از طرف ساحل غربی نیز احساس کند. ... شرایط منطقه، بسیار پیچیده [است] ... البته چشم‌انداز تحولات، چشم‌انداز روشن و خوبی است و امیدواریم خداوند متعال همه ما را به آنچه که صلاح امت اسلامی و فلسطین و خشی کننده توطئه‌های دشمن است، راهنمایی کند.^{۱۲}

جهت‌گیری در قبال کشورهای همسایه

توانایی ملت و دولت عراق

وضعیت فعلی منطقه و از جمله عراق، نتیجه سیاست‌های غیر مسئولانه قدرت‌های فرامرزی و برخی کشورهای منطقه در سوریه است و ما معتقدیم ملت و دولت عراق و به‌خصوص جوانان این کشور توانایی فائق آمدن بر تروریست‌ها و برقراری امنیت را دارند و نیازی به حضور بیگانگان نیست. ... کشور عراق، کشور بزرگ، مهم و تأثیرگذاری در منطقه است که در صورت برگشت اوضاع امنیتی و امور جاری به روال عادی، می‌تواند حقیقتاً نقش آفرینی کند.^{۱۵}

حمایت از دولت عراق

ما خدمات بزرگ آقای نوری مالکی را [در
برقراری امنیت و حل مشکلات مردم] عراق و
منطقه فراموش نخواهیم کرد. ... ما در کنار شما
هستیم و از دولت شما [آقای دکتر حیدر العبادی] همانند
دولت قبل با جدیت دفاع خواهیم کرد. ... ما معتقد
به استحکام روزافزون پیوندها میان ایران و عراق
هستیم و بر همین اساس جمهوری اسلامی ایران
از هر کمکی که توانایی آن را داشته باشد،
دریغ نخواهد کرد.^{۱۵}

امنیت عراق و ایران و سوریه

ما همانگونه که قبلاً اعلام کرده‌ایم، معتقدیم: مردم و دولت عراق برای فائق آمدن بر مشکلات امنیتی، نیازی به بیگانگان و کشورهای دیگر ندارند. ... امنیت عراق برای ایران بسیار مهم [است] ... شرایط پیچیده منطقه به گونه‌ای است که امنیت کشورهای منطقه تفکیک‌پذیر نیست، ضمن آنکه جمهوری اسلامی ایران، امنیت عراق را به عنوان کشور برادر و همسایه و دارای ارتباطات گسترده، امنیت خود می‌داند. ... سیاست سال‌های اخیر مبنی بر اجازه ندادن برای استفاده از خاک عراق بر ضد سوریه، سیاستی درست و مدبرانه [بوده است و] ... وضعیت کنونی منطقه نتیجه رفتارهای بسیار غیرمسئولانه قدرت‌های فرامرزی و برخی کشورهای منطقه در قبال سوریه است که باید با عزم راسخ در مقابل آن ایستاد. ... ادعاهای مطرح شده برای مبارزه با داعش [توسط غربی‌ها را] ... ما اطمینان و اعتمادی به صداقت گویندگان این حرف‌ها نداریم و معتقدیم موضوع داعش و تروریسم باید به وسیله کشورهای منطقه علاج شود.^{۱۵}

عراق واحد و امتیازات دولت جدید

سیاست اتحاد ملی و قومی و طائفی دولت جدید عراق سیاستی کاملاً صحیح[است] ... عراق یک واحد جغرافیایی است و تفکیک شیعه و سنی و عرب و کرد، در عراق بی‌معنی است. ... برخی اطراف قضیه و برخی طوائف هم باید متوجه این موضوع باشند و بدانند که اقدامات خلاف وحدت ملی عراق، به مصلحت این کشور نیست. ... یکی از امتیازات دولت جدید عراق همچون دولت قبلی، تشکیل دولت براساس آراء مردم و مردم‌سالاری[است] ... برخی نمی‌خواهند امکان وقوع چنین واقعیتهایی در عراق و منطقه را قبول کنند اما این اتفاق روی داده است و دولت عراق باید با قدرت از این دستاورد مهم نگهداری کند. ... جوانان عراقی آماده دفاع از کشور، یک ثروت گرانبها برای دولت عراق [است و] ... در حوادث اخیر همه دیدند که جوانان عراقی در شرایط خطر چگونه جان برکف، وارد میدان شدند. ... باید قدر این ثروت عظیم دانسته شود زیرا همین جوانان هستند که در روز نیاز به کمک دولت عراق خواهند آمد.^{۱۵}

جهت‌گیری تحولی در جهان

بازیابی جایگاه خودمان

و ضرورت نگاه به آینده

ما به مسائل جهانی و مسائل منطقه‌ای و از جمله مسائل کشورمان، باید نگاه کلان و جامع داشته باشیم؛ این نگاه کلان، به ما معرفت و بصیرتی را عطا می‌کند که اولاً موقعیت خودمان را، جایگاه خودمان را، ایستگاه خودمان را در وضع کنونی بازیابی کنیم و بفهمیم در چه وضعی قرار داریم؛ بعد هم به ما تعلیم می‌دهد که برای آینده چه باید بکنیم؟

در نگاه کلان به کلّ جهان - و از جمله به منطقه - انسان به این نکته اساسی برخورد می‌کند که نظم مستقرّ حاکم قبلی دنیا در حال تغییر و تبدیل است؛ این را انسان می‌فهمد و مشاهده می‌کند. بعد از جنگ اوّل جهانی، یک نظم جدیدی در عالم و به‌خصوص در منطقه ما به‌وجود آمد؛ قدرت‌هایی جان گرفتند، قدرت‌های برتر عالم شدند؛ و بعد از جنگ دوّم جهانی - که تاکنون

حدود هفتاد سال از پایان آن می‌گذرد - این نظم جهانی استقرار پیدا کرد و مدیریت عالم به شکل خاصی درآمد. غرب در واقع، چه به شکل نظام سوسیالیستی و چه به شکل نظام لیبرالیستی - که هردو غربی بودند - حاکم بر مدیریت جهان شد و مدیریت جهان در اختیار اینها قرار گرفت. آسیا و آفریقا و آمریکای لاتین و مناطق گوناگون دنیا تحت نفوذ و هیمنه و اراده اینها در طول این هفتاد سال حرکت کردند. انسان به‌روشنی می‌بیند که این نظم در حال تغییر است.^۳

جایگاه جمهوری اسلامی ایران

در نظم جدید جهان

وقتی که دنیا در حال تغییر است، نظم جهانی در حال تغییر است و نظم جدیدی در حال نطفه‌بندی است، ما طبعاً وظایف مهم‌تری خواهیم داشت. در نظم جدید عالم، جایگاه اسلام، جایگاه جمهوری اسلامی، جایگاه کشور مهم ما ایران کجا خواهد بود؟ این را می‌توانیم فکر کنیم، پیش‌بینی کنیم، در راه آن حرکت کنیم. آن نظم قبلی - که ... حدود هفتاد سال به‌نحو مستقر در دنیا حاکم بود - دو پایه اساسی داشت: یک پایه فکری و ارزشی، و یک پایه عملی، یعنی نظامی و سیاسی. عرض من این است که هر دو پایه امروز دچار چالش شده، دچار تزلزل شده.

۱- اما آن پایه اخلاقی و فکری عبارت بود از ادعای برتری فکری و ارزشی غرب - شامل اروپا و آمریکا - بر بقیه مناطق جهان و بقیه ملل عالم. شعارهایی را اینها مطرح کردند که این ربطی به پیشرفت‌های علمی و صنعتی ندارد؛ شعارهای

جذاب و فریبنده مثل شعار آزادی، شعار دموکراسی، شعار حقوق بشر، شعار دفاع از ملت‌ها و از آحاد انسان‌ها را سردست گرفتند و مطرح کردند و خواستند برتری نظام ارزشی خودشان را بر سایر مناطق عالم، بر ادیان عالم، بر نحله‌های (فرقه‌های) گوناگون فکری و به‌خصوص بر اسلام، از این طریق تثبیت کنند. موفق هم شدند؛ یعنی در دنیای اسلام ما، افرادی، گروه‌هایی، شخصیت‌های سیاسی‌ای و دولت‌هایی که حقیقتاً معتقد شدند به برتری نظام ارزشی غرب، کم نیستند. امروز هم در داخل جامعه ما کسانی هستند که همین فکر و همین عقیده را دارند.

۲- در بخش دوم که بخش عملی است - که پایه دوم قدرت غرب و تسلط غرب بر مدیریت جهان بود - مسئله توانایی‌های سیاسی و نظامی بود که اگر ملت‌ها یا دولت‌ها یا جریان‌های گوناگونی تحت تأثیر آن نظام ارزشی و آن جنبه اول قرار نمی‌گرفتند و تسلیم نمی‌شدند و ایستادگی می‌کردند، اینها با فشار سیاسی و با فشار نظامی با آنها مواجه می‌شدند و کارهای زیادی را انجام می‌دادند که کسانی که زیر بار آن عامل اول نمی‌رفتند، با فشار عامل دوم، یعنی فشار

سیاسی و فشار نظامی و امنیتی، مجبور بشوند با آنها همراهی کنند و همکاری کنند.

این را ما در دنیا مشاهده کرده‌ایم، در کشور خودمان مشاهده کرده‌ایم. دستگاه‌های تبلیغاتی غرب هم که روزبه‌روز توسعه پیدا می‌کردند و مدرن می‌شدند و توانایی‌هایشان افزایش پیدا می‌کرد، این دو عامل - یعنی عامل برتری ارزشی و عامل سلطه نظامی و سیاسی - را مرتباً به رخ ملت‌ها کشیدند؛ صاحبان فکر را، روشنفکرها را و به تدریج عامه مردم را نسبت به آن به قناعت رساندند.

امروز هر دو عامل دچار چالش شده؛ هم آن عامل اول و هم عامل دوم. آن دو ابزار و دو سلاحی - که غرب با آن دو سلاح قادر بود دنیا را مدیریت کند و عملاً تسلط بر دنیا را به دست گرفته بود و مدیریت دنیا را به دست گرفته بود - هر دو عامل امروز در دنیا به تدریج ضعیف شده است. اما آن عامل اول که عامل ارزشی بود - یعنی رجحان ارزش‌های غربی بر ارزش‌های ملل دیگر، ادیان، اسلام و غیره - دچار تزلزل شده به دلایلی. عواملی موجب شده است که دچار تزلزل بشود.^۳

عوامل چالش و تزلزل نظام ارزشی غرب

عواملی که نظام ارزشی غرب را و سلطه معنوی این نظام را متزلزل کرده:

۱ - بحران رو به افزایش اخلاقی و معنوی در غرب است؛ که نشانه بارز آن رواج احساس پوچی، احساس بیهودگی، احساس ناامنی روحی در بین آحاد مردم - به خصوص در بین جوانان - در غرب است.

تلاشی خانواده؛ بنیان خانواده در غرب دچار تزلزل شدید است و متلاشی شده که این آثار را می‌گذارد. مسئله زن که بر روی مسئله زن جهت‌گیری غربی به‌نحوی بوده است که امروز حرکت فمینیستی - که از ده‌ها سال قبل شروع شده بود - زیر سؤال جدی از سوی متفکرین و روشنفکران و اهل فکر است؛ یعنی احساس می‌کنند که این یک دامی برای زن بود و زن را دچار محاذیر (موانع، مشکلات) عجیب و غریبی کرده است که داستان مفصلی است.

مسئله ارزش شدن منکرات؛ مثلاً همجنس‌بازی در غرب می‌شود ارزش؛ مخالفت با همجنس‌بازی می‌شود ضد ارزش! که اگر چنانچه - امروز در دنیای غرب این‌جوری است - با کسی، با یک مقام دولتی‌ای، رئیس‌جمهوری، شخصیت برجسته‌ای مصاحبه کنند و او بگوید من با همجنس‌بازی مخالفم، این به‌عنوان یک نقطه منفی در کارنامه او در دنیا تلقی می‌شود؛ یعنی فضای اخلاقی غرب، به این جهت، به این سمت رفته. البته در این زمینه متوقف هم نخواهد ماند و پیش خواهد رفت و به جاهای بسیار بدتر و زشت‌تری خواهد انجامید. و این نکته را امروز - یعنی از چندی پیش، از چند سال قبل از این، شاید از ده پانزده سال قبل - متفکرین غربی و بعضی از خیرخواهان و دلسوزان غربی متوجه شده‌اند و مدام تذکر می‌دهند؛ لکن فایده‌ای ندارد؛ وقتی که یک نظام اخلاقی به این سرایش افتاد، دیگر قابل جلوگیری نیست و سرنوشتی جز متلاشی

شدن ندارد. این یک عامل برای به چالش گرفته شدن ارزش‌های غربی.

۲- عامل دوّم میل به مذهب است؛ که این در واقع واکنش به همین عامل اوّل است. در بین جماعات گوناگون کشورهای غربی، میل به مذهب، علاقه به مذهب، به طور خاص علاقه به اسلام، گرایش به اسلام، گرایش به فهم قرآن روزبه روز بیشتر شده است؛ که این را کسانی که دست‌اندرکاراند، به خوبی می‌دانند. این هم یکی از چیزهایی است که نظام اخلاقی و ارزشی غرب را به شدّت دچار چالش کرده.

۳- عامل سوّم بُروز تعارض‌های عملی با شعارهای غربی است؛ یعنی اینها در دنیا دم از آزادی و دم از دموکراسی و دم از حقوق بشر و این حرف‌ها می‌زدند؛ در عمل آن‌قدر دولت‌های غربی با این شعارها عملاً مخالفت کردند و نقض کردند این شعارها را، که امروز طرح این شعارها در دنیا از سوی غربی‌ها، به صورت یک امر مستهجن درآمده است؛ یعنی افراد صاحب فکر می‌فهمند. تعداد

کودتاهایی که دولت‌های غربی و قدرت‌های غربی علیه دولت‌های مستقل - غالباً دولت‌های ملی - انجام دادند، یک تعداد عجیبی است. طبق بعضی از گزارش‌ها، آمریکا پس از جنگ دوّم [جهانی] تا امروز برای سرنگونی پنجاه دولت اقدام کرده؛ در مورد پنجاه دولت انواع و اقسام اقدام‌ها را کرده؛ با ده‌ها جریان مقاومت مردمی مخالفت کرده، که اینها در کارنامه آمریکا و دیگران مضبوط است. استفاده از بمب اتم؛ تنها موردی که بمب اتم استفاده شده است، [توسط] آمریکاست که بیش از همه دم از مردم و دم از حقوق مردم و مانند اینها می‌زند و بیش از دویست هزار نفر کشته شدند - در آن حوادث ژاپن - و تعداد خیلی بیشتری هم دچار عوارض آن شدند. زندان گوانتانامو، زندان ابوغریب، این حوادثی که پیش آمد، زندان‌های مخفی‌ای که در اروپا ثابت شد برای همه و روشن شد که اینها زندان‌های مخفی دارند و مردم را شکنجه می‌کنند و بی‌محاکمه نگه می‌دارند، که هنوز هم هست؛ همه دارند می‌بینند. این هم عامل سوّمی بود که نظام ارزشی مورد ادّعای غرب را به چالش کشید.

۴- عامل چهارم، پناه بردن به استفاده از زور و خشونت و سرکوب بود؛ انواع خشونت‌ها، از جمله تحریم. دیده شد و در مقابل چشم مردم دنیا قرار گرفت که وقتی که اینها با یک کشوری، با یک ملّتی مسئله پیدا می‌کنند و نمی‌توانند غلبه فرهنگی خودشان را بر این کشور تحمیل بکنند و سلطه خودشان را تأمین بکنند، دست به زور می‌برند و لشکرکشی می‌کنند؛ گاهی با لشکرکشی، گاهی با ترور، گاهی با راه انداختن جریان‌های تروریستی؛ که اینها همه در همین زمان خود ما در همین اواخر دیده شده و این در مقابل چشم مردم دنیاست: حمله به کشورها، حمله به عراق، حمله به افغانستان، حملات گوناگون به شکل‌های مختلف به پاکستان و جاهای دیگر. این هم یکی از آن چیزهایی است که نظام ارزشی غرب را به چالش کشیده.

۵- و عامل پنجم هم جریان‌سازی‌هایی از قبیل همین جریان القاعده و داعش و مانند اینها. حالا اینها ادّعا می‌کنند که اینها با ما مربوط نیست؛ اما همه می‌دانند. من یک چیزی را نقل کردم از قول یکی از

مسئولان معروف آمریکایی، (۱۳۹۳/۵/۲۲) بعد خودشان منکر شدند. علی‌الظاهر هست، اینها اعتراف می‌کنند که این جریان‌ها را اینها به راه انداخته‌اند؛ اگر هم اعتراف نکنند، ما شواهد داریم، ما می‌دانیم. من فراموش نمی‌کنم، مرحوم شیخ سعید شعبان - حالا آوردن اسمش دیگر اشکالی ندارد - عالم معروف اهل سنت، در مشهد - آن‌وقتی بود که ما در دوران جنگ بودیم - به من گفت که: من اطلاع دارم که دارند تلاش می‌کنند برای اینکه شما را از طرف شرق کشورتان، مشغول کنند و درگیر کنند. من گفتم: خب! شرق ما افغانستان است. گفت: بله! از طرف افغانستان. این قبل از آن بود که این جریان طالبان و القاعده و این حرف‌ها در افغانستان راه بیفتد؛ ایشان خب ارتباط داشت با محافل گوناگون سیاسی و روحانی اهل سنت، در جاهای حسّاسی حضور داشت، شخص بسیار محترمی بود، مطلع شده بود. گفت: من وظیفه خودم دانستم که این را به شما بگویم. بعد از اندکی هم همین حوادث اتفاق افتاد و دیدیم که همین جور بود که گفت.

بنابراین، شبهه‌ای وجود ندارد که راه انداختن این جریان‌ها و ساختن این جریان‌ها، به‌دست همین قدرت‌های غربی و عوامل منطقه‌ای آنها [است]. حالا ممکن است یک مواردی خودشان مستقیم وارد نشوند و دیگران [وارد شوند]. البته مستقیم هم وارد شدند؛ در همان قضیه طالبان، من فراموش نمی‌کنم، در مجلات آمریکایی، جوری از طالبان حرف می‌زدند که به‌نحوی ترویج آنها بود؛ [البته] صریحاً ترویج نمی‌کردند. اما کیفیت کار تبلیغاتی، ترویج طالبان بود. آن اوایلی که اینها سرکار آمده بودند. بنابراین، اینها عواملی است که آن نظام ارزشی مدّعی برتری را - که غرب آن را مطرح می‌کرد - امروز در دنیا کاملاً به چالش کشیده؛ این حرف را دیگر از غربی‌ها و از قدرت‌های غربی کسی نمی‌پذیرد که اینها بگویند: ما طرفدار حقوق بشریم! ما طرفدار ارزش‌های انسانی هستیم و مانند اینها. آن چیزهایی که در اعلامیه استقلال آمریکا در دویست سال قبل ذکر شده بود، همه عملاً نقض شده است.^۳

عوامل چالش اقتدار نظامی و سیاسی غرب

مهم‌ترین چیزی که این عامل - عامل اقتدار نظامی و سیاسی [قدرت غرب و تسلط غرب بر مدیریت جهان] - را به چالش کشید:

۱- برپایی نظام جمهوری اسلامی بود. در یکی از مناطق به‌شدت تحت نفوذ آمریکا، یک حرکت عظیم انقلابی با این ابعاد به‌وجود می‌آید، یک نظامی را مبتنی بر تفکراتی که آنها این همه برای حذف این تفکرات تلاش کرده بودند، به‌وجود می‌آورد، و این نظام با حملات گوناگون و متنوع آنها - حملات سیاسی، اقتصادی، نظامی، امنیتی و غیره - از بین نمی‌رود. بلکه روزبه‌روز هم قوی‌تر می‌شود. تا امروز که نظام جمهوری اسلامی، نظامی است به معنای واقعی کلمه مقتدر. البته نظام اسلامی، هم مقتدر است، هم مظلوم است. این اقتدار نظام، منافاتی ندارد با مظلومیت؛ یک‌وقتی عرض کردیم، (۱۳۸۸/۱۱/۷) مثل امیرالمؤمنین: حاکم مقتدر نظام اسلامی در زمان خود، اما در عین حال، مظلوم‌ترین مظلومان! نظام جمهوری

اسلامی هم همین جور است. اقتدار آن منافاتی با مظلومیتش ندارد و این مظلومیتی که امروز این نظام دارد، نشانهٔ عدم اقتدار نیست؛ واقعاً اقتدار نظام جمهوری اسلامی، امروز امر واضحی است؛ این را دشمنان آن هم دارند اعتراف می‌کنند.

۲- بعد هم حوادثی که اتفاق افتاد، ایستادگی هشت‌سالهٔ جمهوری اسلامی و ملت ایران در دفاع مقدس؛ چیز کوچکی نبود، حادثهٔ بسیار مهمی بود. این نشان داد که توانایی‌های نظامی و امنیتی قدرت‌های مسلط بر عالم، قادر نیستند از ایستادگی یک ملت بکاهند یا به آن ضربه بزنند، و این خواهد توانست خودش را بر آنها تحمیل کند، کما اینکه تحمیل کرد.

۳- بعد هم دیگر حوادث منطقه، حوادث فلسطین، حوادث لبنان، جنگ ۳۳ روزه، جنگ ۲۲ روزه، جنگ ۸ روزهٔ غزه، و این جنگ اخیر ۵۰ روزهٔ غزه که واقعاً جزو نمونه‌های معجزه‌آسا است. یک منطقهٔ کوچک، محدود، با توانایی‌های بسیار محدود، کاری بکند که رژیم صهیونیستی که

نماد قدرت غرب در منطقه است، به زانو در بیاید!
این اصرار کند بر آتش‌بس، آنها قبول نکنند
آتش‌بس را؛ این مدام اصرار کند، آنها بگویند:
نخیر! شرط قبول آتش‌بس این چیزها است و تا
این چیزها حاصل نشد، آتش‌بس را قبول نکردند؛
این خیلی حادثه مهم و قابل تحلیلی است!

اینها نشان می‌دهد که اقتدار و برتری
نظامی - سیاسی غرب، به معنای واقعی کلمه به
چالش کشیده [شده]. امروز در دنیای غرب،
این جمع‌بندی، جمع‌بندی رایجی است که خیلی
از افراد ذی‌نفوذ در غرب، معتقدند که «جنگ»
دیگر یک گزینه معتبر و باصرفه برای غرب نیست؛
امروز خیلی از سیاسیون در آمریکا - عمدتاً در
آمریکا، و [نیز] در برخی از کشورهای اروپایی
- این را مطرح می‌کنند و می‌گویند که جنگ برای
ما دیگر یک گزینه باصرفه نیست، معنای این،
همین است که توانایی‌های نظامی و اقتدار نظامی
- امنیتی غرب کاملاً به چالش کشیده شده. خب!
قدرت‌های جدیدی هم که در آسیا و در شرق

ظهور کردند - مثل قدرت چین، مثل قدرت هند،
و امثال اینها - اینها هم ابعاد دیگر قضیه را روشن
می‌کند. خب! این وضع منطقه و وضع جهان است
و دلیل بر اینکه نظم قبلی جهانی، دیگر قابل
استمرار نیست که غربی‌ها مدیریت جهان را به
دست بگیرند. وضع جدیدی در حال شکل‌گیری
است که البته هنوز هم شکل نگرفته است.^۳

سایر تدابیر

- توصیه‌های مهم به دولت
- پیام به مناسبت هفته دفاع مقدس و روز تجلیل از شهیدان و ایثارگران
- حکم آغاز دوره جدید شورای عالی انقلاب فرهنگی
- پیام تسلیت در پی درگذشت حضرت آیت‌الله

مهدوی گنی

توصیه‌های مهم به دولت

- ۱- «کار و فعالیت و خدمت مستمر به مردم» و «پرهیز از حاشیه‌سازی‌ها». ...
- ۲- حفظ انسجام درونی و شنیده شدن یک صدا از دولت. ... باید مراقبت شود تا در سخنان مسئولان دولتی تعارض وجود نداشته باشد و فلسفه تعیین سخنگو هم این است که از دولت صدای واحد در مسائل مختلف شنیده شود. ...
- ۳- پرهیز از دو قطبی کردن جامعه با شعارها و دعوای سیاسی [توسط دولتمردان] ... جناح‌بندی‌های سیاسی اشکالی ندارد. اما نباید جامعه را به دو قطب تبدیل کرد. زیرا این کار

موجب دلزدگی و خستگی مردم و شکننده شدن محیط جامعه می شود. ...

۴- علائق اعضای دولت به برخی جناح های سیاسی اشکالی ندارد اما دولت و اعضای آن نباید اسیر جناح بندی ها شوند. ... در موضوع جناح بندی های سیاسی همواره تأکید بر رفاقت و انس با یکدیگر است. اما در برخی موارد هم مسئله متفاوت است و باید حتماً خطوط قرمز و خطوط فاصل رعایت شوند. ... مسئله فتنه و فتنه گران، از مسائل مهم و از خطوط قرمز است که آقایان وزرا باید همانگونه که در جلسه رأی اعتماد خود بر فاصله گذاری با آن تأکید کردند، همچنان بر آن پایبند باشند. ...

۵- آقای رئیس جمهور از برخی انتقادات ناراحت اند که البته در برخی موارد هم واقعاً حق با ایشان است و برخی انتقادات، تند و گاهی غیرمنصفانه هستند. ... لزومی ندارد که انسان بخواهد به هر مطلب یا انتقادی، پاسخ دهد زیرا در برخی موارد سکوت بهتر است ضمن آنکه هر

حرفی هم که بر ضد ما زده شود اینگونه نیست که حتماً در ذهن افراد جامعه تأثیر بگذارد و مورد قبول قرار گیرد. ... انتقاد باید باشد اما انتقاد باید با لحن خوب و منصفانه باشد و هدف از آن نیز بی‌آبرویی و سبک کردن طرف مقابل نباشد که این روش قطعاً غلط است. ... پاسخ به انتقادات هم باید منطقی و با خونسردی داده شود. ... انتقادهای منصفانه دشمنی نیست بلکه کمک به دولت است. ... یکی از مسائل بسیار مهم کنونی، آرامش روانی موجود در جامعه است که باید حفظ شود. ...

۶- در انتقاد از اقدامات و سیاست‌های دولت‌های گذشته [انصاف رعایت شود]. ... همواره دولت‌ها نسبت به دوره‌های گذشته خود منتقد بوده‌اند که ایرادی هم ندارد اما این انتقاد نباید حالت اغراق‌آمیز و تخریب پیدا کند زیرا در روحیه مردم تأثیر بد می‌گذارد و آنان را نسبت به آینده نیز نامطمئن می‌کند. ... اگر در این اظهارنظرها بی‌انصافی شود، قطعاً در آینده نیز نسبت به عملکرد ما هم بی‌انصافی خواهد شد.

اگر برخی سیاست‌ها یا عملکردهای دوره گذشته را قبول نداریم، بهترین شیوه، اصلاح آن در عمل است و این روش، بهتر از اظهار نظر است. ...

۷- موضع‌گیری صریح و قاطع در قبال مسائل منطقه‌ای و بین‌المللی. ... موضع‌گیری صریح و قاطع در مسائلی همچون فلسطین، رژیم صهیونیستی، غزه، سوریه، عراق، تکفیری‌ها و دخالت‌های آمریکا، به نفع نظام جمهوری اسلامی است و منافاتی هم با زبان دیپلماسی و مذاکره ندارد. ... موضع‌گیری صریح و شفاف درخصوص این مسائل شاکله کلی نظام اسلامی و عقبه راهبردی نظام در میان ملت‌ها را حفظ خواهد کرد. ...

۸- تأکید بر ادامه پرشتاب رشد علمی کشور و حمایت از شرکت‌های دانش بنیان و نقش تعیین کننده تحقیقات کاربردی و تحقیقات بنیانی [است]. ...

۹- طرح نظام سلامت، یکی از اقدامات بسیار خوب دولت یازدهم [است و] ... باید این طرح

پشتیبانی شود و ادامه یابد، ضمن آنکه مراقبت شود برخی تصمیم‌ها، این طرح را به ضد خود تبدیل نکند. ...

۱۰- تکیه بر توان و ظرفیت‌های داخلی و حمایت از تولید [لازم است]. ... کلید رونق اقتصادی که مورد تأکید رئیس‌جمهور محترم نیز است، مسئله تولید است. باید با استفاده از ظرفیت‌های فراوان داخلی، تولید را به حرکت درآورد تا رونق اقتصادی و افزایش صادرات غیرنفتی محقق شود. ... دولت باید بسته سیاست‌های اقتصادی خود را با سیاست‌های اقتصاد مقاومتی تطبیق دهد و مواردی را که غیرمنطبق با این سیاست‌ها است، حذف کند. ... نباید به این اقدامات [تثبیت قیمت ارز و کنترل تورم] بسنده کرد. زیرا این موارد، قدم‌های اول هستند. ... دولت باید این موضوع [بنگاه‌داری بانک‌ها] را به‌طور جدی پیگیری و حل کند زیرا بانک‌ها باید در خدمت تولید باشند و اگر در

خدمت تولید قرار گیرند، بسیاری از مشکلات حل خواهد شد. ...

۱۱- صنایع بخش کشاورزی، [و صنایع تبدیلی در روستاها] یکی از بخش‌های راهبردی است که در همه کشورها به آن کمک ویژه می‌شود و دولت باید به بخش کشاورزی مساعدت ویژه‌ای داشته باشد. ... [و] راه توسعه روستاها، ایجاد صنایع تبدیلی در روستاها است. ...

۱۲- بخش معدن و ارزش افزوده و اشتغال‌زایی [اهمیت ویژه دارد]. ...

۱۳- واردات بی‌رویه، ضررها و زیان‌هایی [دارد] ... و تاثیر منفی بر تولید داخلی [می‌گذارد] ... واردات، فقط از طریق تعرفه حل نخواهد شد. ... دولت باید درخصوص واردات کالاهای غیر ضروری و تجملی، سخت‌گیری بیشتری انجام دهد و اعمال قدرت کند. ...

۱۴- یکی از راه‌های جدی برای مشکل آب در کشور، صرفه‌جویی در آب کشاورزی، از

طریق استفاده از شیوه‌های نوین آبیاری، به‌ویژه آبیاری تحت فشار است. ...

۱۵- توجه جدی برای تکمیل مسکن مهر، آخرین توصیه به دولت [است]. ... اگر احتمالاً با اصل طرح مسکن مهر و یا نحوه تزریق اعتبارهای بانکی به آن مخالفتی وجود دارد، اما این را هم بدانیم که اکنون چند میلیون نفر چشم انتظار تکمیل مسکن مهر هستند و باید این کار بطور جدی پیگیری شود و به اتمام برسد.^۲

پیام به مناسبت هفته دفاع مقدس و روز تجلیل از شهیدان و ایثارگران

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

دفاع هشت ساله ملت ایران مجموعه در هم تنیده‌ای از عظمت‌ها و جلوه‌های جلال و جمالی است که یک ملت می‌تواند در نمایشگاه زندگی تاریخی خود به نمایش بگذارد. ولی شهید و شهادت، آن نگین درخشان و خیره کننده‌ای است که در این مجموعه شگفت‌آور، برجسته‌تر و گرانبه‌تر از هر پدیده دیگر به چشم می‌آید. این برجستگی، محصول فداکاری مخلصانه انسانی است که خود و همه شئون حیات مادی را در برابر رضای الهی نادیده انگاشته و همه چیز را نثار این راه پر افتخار کرده است.

خانواده‌های شهیدان؛ پدران، مادران، همسران، فرزندان و دیگر دلبستگان شهید نیز هر یک سهمی از این افتخار و عزت معنوی را به دست آورده‌اند.

سلام خدا و فرشتگان و بندگان صالح بر این

برجستگان جوامع بشری باد.^۸

سیدعلی خامنه‌ای

۳/ مهر/ ۱۳۹۳

حکم آغاز دوره جدید شورای عالی انقلاب فرهنگی

بسم الله الرحمن الرحيم

فلسفه وجودی شورای عالی انقلاب فرهنگی،
فهم و تبیین و تثبیت و انفاذ ماهیت فرهنگی
انقلاب اسلامی و بازآرایی مداوم جبهه فرهنگی
انقلاب اسلامی و پایش پیشرفت‌های فرهنگی
کشور متناسب با ظرفیت‌ها و شایستگی‌های عظیم
ایران اسلامی و انقلابی است.

مدیریت راهبردی چالش‌های این حوزه با
«استفاده کامل و کارآمد و هم افزا از همه فرصت‌ها
و ظرفیت‌ها» و نیز «مهار تهدیدها و آسیب‌ها با
نگاه حکیمانه و معقول» و «مواجهه هوشمندانه
با معارضات مهاجمان و ستیزه‌گران» از جمله
تکالیف اصلی این شورا است. عرصه‌های کلیدی و
اساسی همچون تولید علم، سبک زندگی، آموزش
و پژوهش، فرهنگ عمومی، مهندسی فرهنگی،

حوزه‌های مهمی هستند که ساماندهی آن در جمهوری اسلامی به شورای عالی انقلاب فرهنگی سپرده شده است.

التزام شورای عالی انقلاب فرهنگی به نام و عنوان خود، شرط موفقیتش در مأموریت‌های خطیری است که بر عهده آن گذاشته شده است.

با توجه به پایان یافتن دوره‌ای دیگر از مسئولیت شورای عالی انقلاب فرهنگی و در آستانه آغاز دوره‌ای جدید اعضاء حقوقی و حقیقی این شورا همچون دوره گذشته با اضافه شدن معاون برنامه‌ریزی و نظارت راهبردی رئیس‌جمهور و معاون رئیس‌جمهور در امور زنان و خانواده و رئیس‌دفتر تبلیغات اسلامی به اعضای حقوقی برای یک دوره ۳ ساله دیگر منصوب می‌گردند.

لازم می‌دانم از زحمات و تلاش‌های بی‌وقفه و مثمرتر رئیس و اعضاء محترم شورای عالی انقلاب فرهنگی و دبیر محترم و دبیرخانه شورا طی این دوره قدردانی و تشکر و نکات و موارد

ذیل را به عنوان اولویت‌های کاری شورا در دوره جدید اعلام نمایم:

۱ - با وجود تلاش‌های خوب شورا در پیگیری اولویت‌های ابلاغی در سال‌های گذشته، امروز اولویت اصلی شورا تحقق و اجرای سریع و کامل تصمیمات و مصوبات و پیگیری آنها تا حصول نتیجه کامل می‌باشد.

۲ - با توجه به جبهه‌بندی جدی میان هواداران فرهنگ انقلابی و اسلامی و معارضان عنود با انگیزه آن، شورای عالی انقلاب فرهنگی باید با برخورد فعال و مبتکرانه با این جبهه‌بندی آشکار فرهنگی، دلبستگان فرهنگ دینی و انقلابی را در داخل و خارج کشور دلگرم و امیدوار و مطمئن و معارضان را نگران و ناامید کند.

۳ - با توجه به رویش‌های معتنابه و جوشش‌های فراوان فعالیت‌های فرهنگی در سطوح مردمی، خصوصاً جوانان مؤمن و انقلابی، دستگاه‌های فرهنگی نظام و در رأس آنها شورای عالی انقلاب فرهنگی باید نقش حلقات

مکمل و تسهیل‌گر و الهام‌بخش را در فعالیت‌های خودجوش و فراگیر مردمی عرصه فرهنگ برای خود قائل باشند و موانع را از سر راه آنها کنار بزنند.

۴ - ارتقاء کمی و کیفی مصرف و تولید محصولات و کالاهای فرهنگی جز با سیاستگذاری‌های درست و اقدام پیگیر و مستمر و به صحنه آوردن همه ظرفیت‌های ملی این عرصه، ممکن نخواهد شد. باز مهندسی ساختار فعالیت‌ها و مدیریت‌های فرهنگی با چنین رویکردی لازمه موفقیت در این آوردگاه تاریخی فرهنگی است. شورای عالی باید بتواند همه ظرفیت‌های نرم‌افزاری و سخت‌افزاری و منابع انسانی حوزه فرهنگ را متناسب با شرایط پیش گفته، بازآرایی و هم‌افزا کند.

۵ - پیگیری جدی پیشرفت و شتاب حرکت علمی و فناوری کشور یکی از اساسی‌ترین اولویت‌های کشور است که شورای عالی انقلاب فرهنگی در آن نقش جدی دارد. بحمدالله با

تصویب و ابلاغ نقشه جامع علمی کشور، حوزه علم و فناوری نقشه راه خود را یافته، ستاد راهبری نقشه جامع علمی تشکیل شده؛ و حرکت در آن مسیر آغاز گردید و تاکنون آثار و دستاوردهای خوبی هم در پی داشته است، لازم است این مسیر با جدیت و اهتمام بیشتری به‌ویژه از سوی مسئولان در قوای سه‌گانه و خصوصاً دولت محترم دنبال شود. شتاب رشد علمی کشور نباید به هیچ بهانه‌ای حتی اندکی کاهش یابد، بلکه باید روز به روز بر آن افزوده شود و شورا نیز نقش خود را در نظارت و پایش و راهبری آن به‌طور جدی و فعال ایفا نماید.

۶ - مهندسی فرهنگی و موضوع تحول و نوسازی در نظام آموزشی و علمی کشور اعم از آموزش عالی و آموزش و پرورش و نیز تحول در علوم انسانی که در دوره‌های گذشته نیز مورد تأکید بوده است، هنوز به سرانجام مطلوب نرسیده است، به تعویق افتادن این امور خسارت بزرگی متوجه انقلاب اسلامی خواهد کرد، لذا باید این

امور جدی تر گرفته شده و با یک بازنگری و برنامه ریزی جدید طی مدت زمان معقول و ممکن به سرانجام خود برسد.

۷ - تشکیل منظم و به موقع جلسات شورای عالی و حضور فعال و با مطالعه و سازنده اعضا به ویژه رؤسای محترم قوا در جلسات و مباحث شورا و صرف وقت و همت کافی توسط همه اعضا به ویژه اعضا حقیقی مورد تأکید می باشد.

توفیقات همه حضرات را از خداوند متعال
مسألت می کنم.^{۱۳}

سید علی خامنه ای

۱۳۹۳/۷/۲۶

پیام تسلیت در پی درگذشت حضرت آیت‌الله مهدوی کنی رحمته‌الله

بسم الله الرحمن الرحيم

با تأسف و تأثر اطلاع یافتیم که عالم مجاهد و
پارسا حضرت آیت‌الله آقای حاج شیخ محمدرضا
مهدوی کنی رحمته‌الله دار فانی را وداع گفته و دوستان و
ارادتمندان خود را داغدار کرده است.

این عالم بزرگوار از جمله نخستین مبارزان راه
دشوار انقلاب و از چهره‌های اثرگذار و یاران
صمیمی نظام جمهوری اسلامی و از وفاداران غیور
و صادق امام بزرگوار بود و در همه عرصه‌های
مهم کشور در دوران انقلاب شجاعانه و با
صراحت تمام نقش‌آفرینی کرد. از عضویت در
شورای انقلاب و سپس تشکیل کمیته‌های انقلاب
در آغاز تأسیس نظام اسلامی تا تصدی
وزارت کشور و سپس قبول نخست‌وزیری در یکی
از سخت‌ترین دوران‌های جمهوری اسلامی، و تا
ورود در عرصه تولید علم و تربیت جوانان

صالح و تأسیس دانشگاه امام صادق علیه السلام و تا امامت جمعه تهران و سرانجام ریاست مجلس خبرگان، همه جا و همه وقت در موضع یک عالم دینی و یک سیاستمدار صادق و یک انقلابی صریح ظاهر شد و هرگز ملاحظات شخصی و انگیزه‌های جناحی و قبیله‌ای را به حیطة فعالیت‌های گسترده و اثرگذار خود راه نداد. این انسان بزرگ و پرهیزگار، همه وزن و وزن خود را در همه حوادث این ده‌ها سال در کفه حق و حقیقت نهاد و در دفاع از راه و سیره انقلاب و نظام، کوتاهی نورزید. رحمت و رضوان الهی بر روان پاک او باد.

اینجانب به خاندان گرامی و برادر عالیقدر ایشان، و به مردم ایران و روحانیت عظیم الشان و همه ارادتمندان و شاگردان و دست‌پروردگان آن مرحوم صمیمانه تسلیت می‌گویم و علو درجات وی را از خداوند متعال مسألت می‌نمایم.^{۱۴}

سید علی خامنه‌ای

۱۳۹۳/۷/۲۹

پی‌نوشت‌ها

۱. ۹۳/۰۶/۰۳ بیانات در دیدار اعضای کنگره ملی ده هزار شهید اصناف و بازار کشور(۹۳/۰۳/۲۶)
۲. ۹۳/۰۶/۰۵ (گزارش خبری) بیانات در دیدار رئیس‌جمهور و اعضای هیئت دولت
۳. ۹۳/۰۶/۱۳ بیانات در دیدار با اعضای مجلس خبرگان رهبری
۴. ۹۳/۰۶/۱۶ بیانات در دیدار با مسئولان و دست‌اندرکاران حج
۵. ۹۳/۰۶/۲۴ مصاحبه رهبر معظم انقلاب هنگام ترک بیمارستان
۶. ۹۳/۰۶/۲۹ ابلاغ سیاست‌های کلی «علم و فناوری» به رؤسای قوای سه‌گانه و رئیس مجمع تشخیص مصلحت نظام
۷. ۹۳/۰۷/۰۲ (گزارش خبری) بیانات در دیدار جمعی از فرماندهان نظامی
۸. ۹۳/۰۷/۰۳ پیام به مناسبت هفته دفاع مقدس و روز تجلیل از شهیدان و ایثارگران
۹. ۹۳/۰۷/۰۸ پیام به حجاج بیت‌الله‌الحرام
۱۰. ۹۳/۰۷/۱۸ بیانات هنگام کوه‌پیمایی صبحگاهی در ارتفاعات تهران
۱۱. ۹۳/۰۷/۲۱ بیانات در دیدار اقشار مختلف مردم به مناسبت عید سعید غدیر
۱۲. ۹۳/۰۷/۲۴ (گزارش خبری) بیانات در دیدار دبیرکل جهاد اسلامی فلسطین
۱۳. ۹۳/۰۷/۲۶ حکم آغاز دورهٔ جدید شورای عالی انقلاب فرهنگی
۱۴. ۹۳/۰۷/۲۹ پیام تسلیت در پی درگذشت حضرت آیت‌الله مهدوی کنی
۱۵. ۹۳/۰۷/۲۹ (گزارش خبری) بیانات در دیدار نخست وزیر عراق
۱۶. ۹۳/۰۷/۳۰ بیانات در دیدار شرکت‌کنندگان در هشتمین همایش ملی نخبگان جوان